
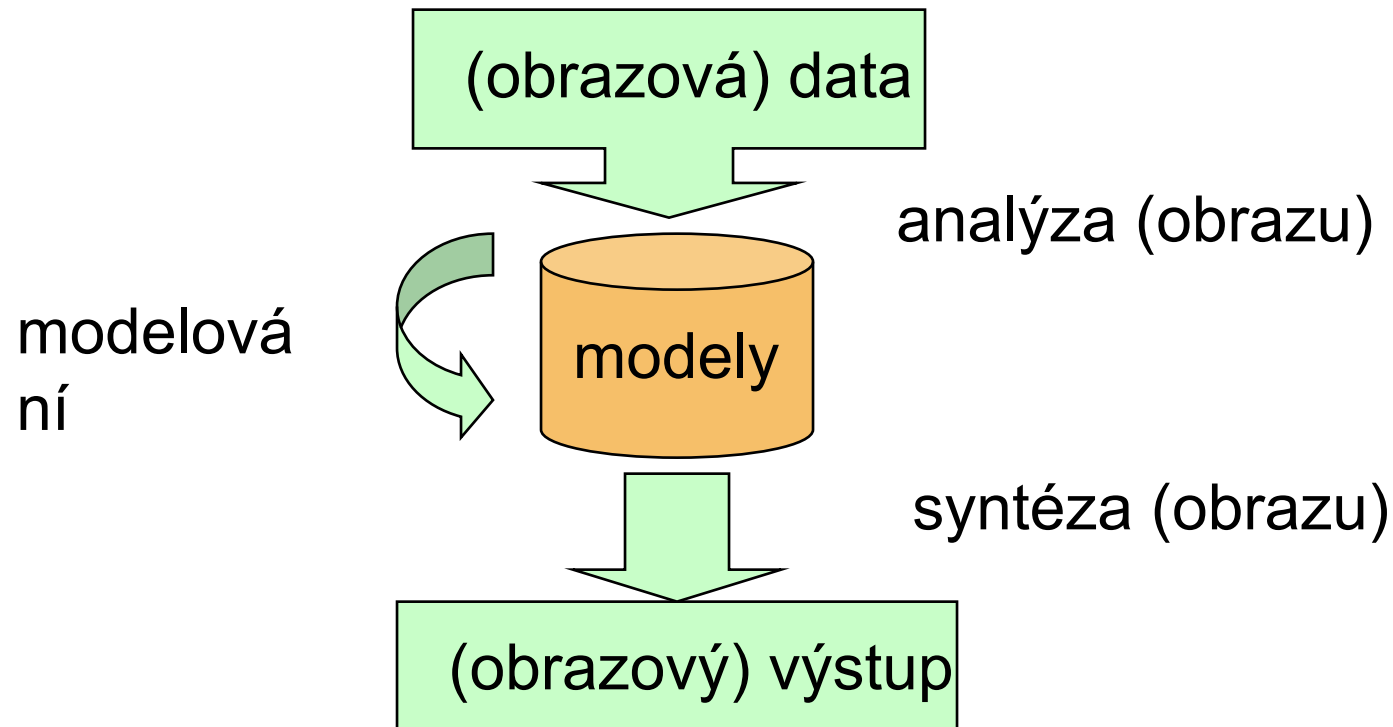
Počítačová grafika letem světem

**Na základě materiálu
© 2002 Jiří Sochor
FI MU Brno**

sochor@fi.muni.cz
<http://www.fi.muni.cz/usr/sochor/>

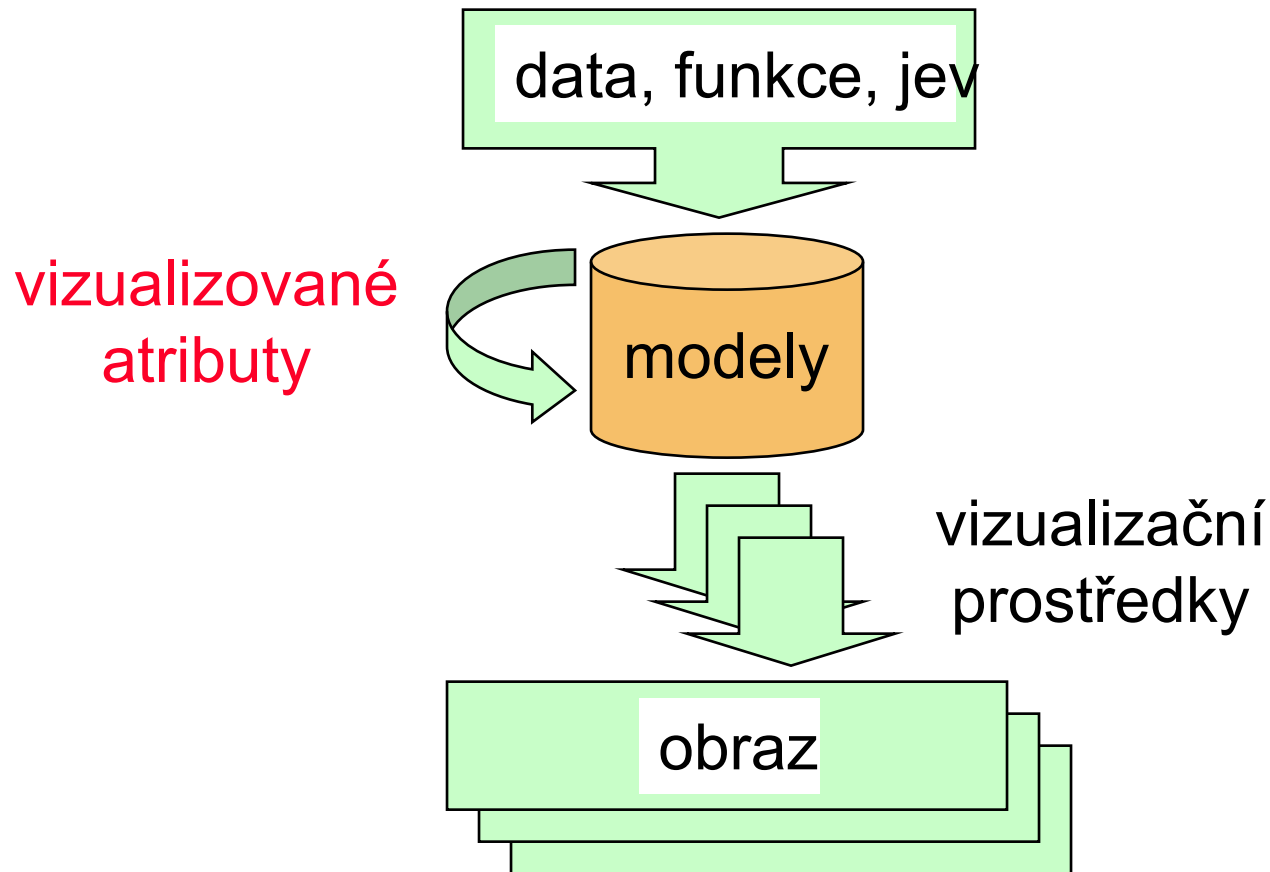
Analýza a syntéza obrazu

Vizualizace

Problémové okruhy

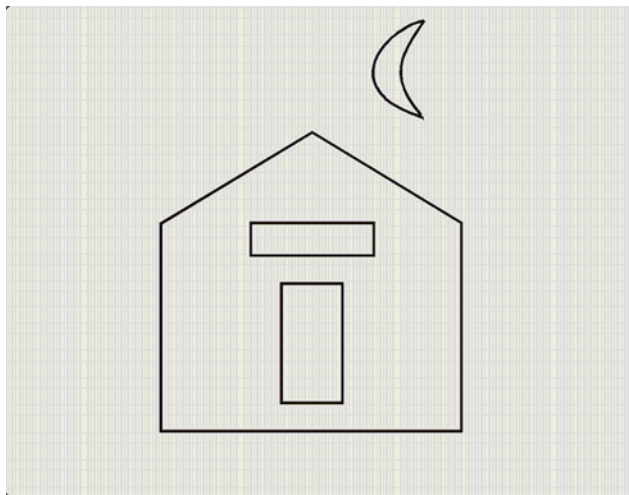
- co a jak nakreslit
  - jak to vytvořit
  - jak se na to podívat
  - jak to osvětlit
  - jak modelovat „realitu“
  - jak to rychle vypočítat
-

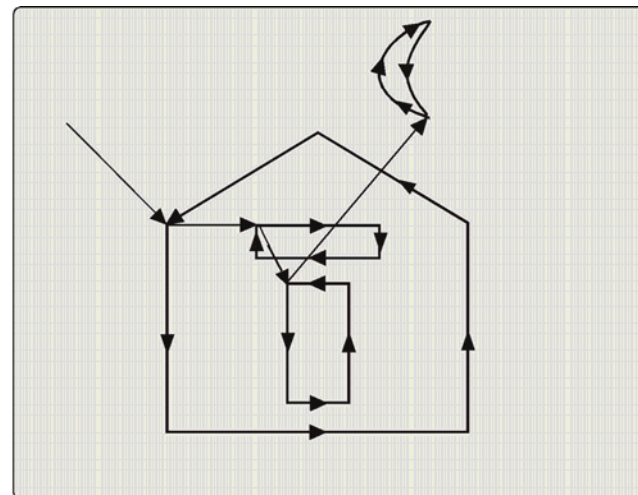
Něco o tvrdém vybavení

Displeje

- ◆ první displeje byly *vektorové* displeje
  - Electronový paprsek sledoval čáry
  - obraz definován sekvencí koncových bodů
  - drátové zobrazení, bez vypňování

(a) Ideal line drawing

(b) Random scan

Displeje

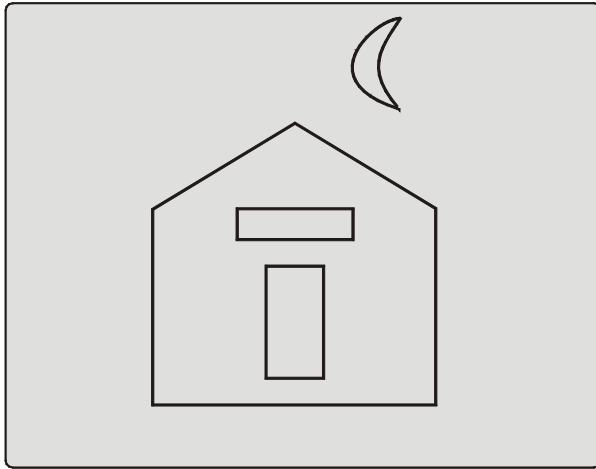
◆ Rastrové displeje

- elektronový paprsek prochází po pravidelné dráze
- obraz je 2D pole pixelů
- rychlé, chyby vzorkování

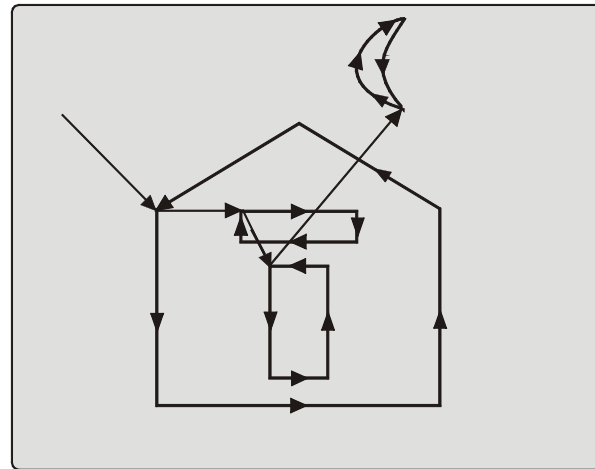
◆ Každý pixel má b bitů pro barvu

- B&W: 1 bit
- Základní barvy: 8, 15, 16, 24 bits
- špičkové: 96 bits

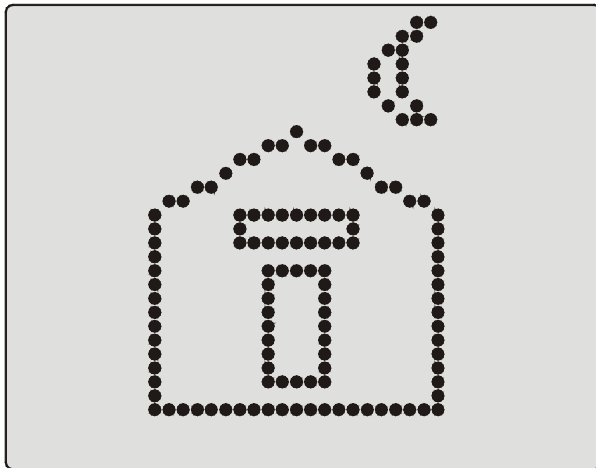
Displeje

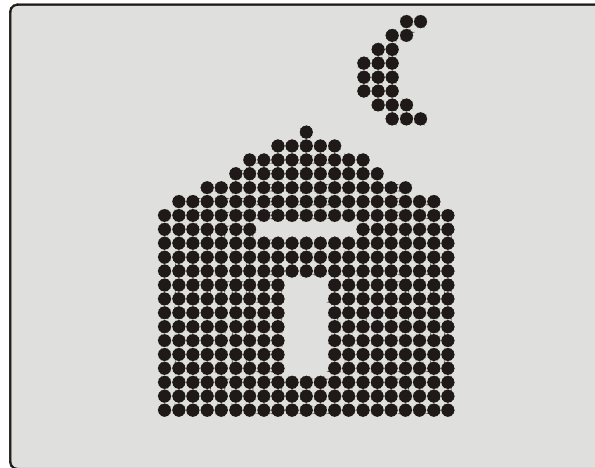
(a) Ideal line drawing

(b) Random scan

(c) Raster scan with outline primitives

(d) Raster scan with filled primitives

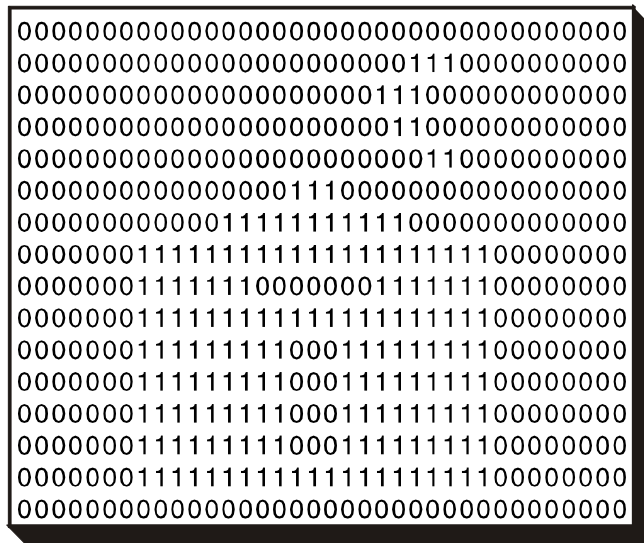
Displeje a obrazové paměti

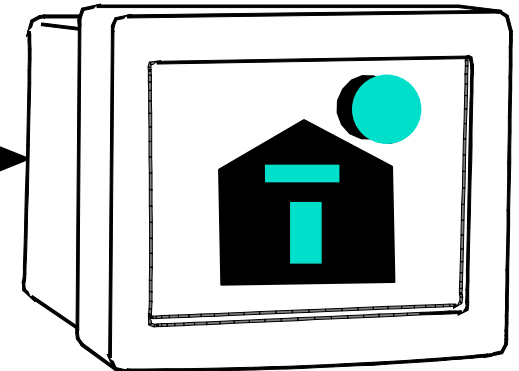
- ◆ rastrový obraz je uložen v paměti jako 2D pole pixelů – obrazová paměť
- ◆ barva každého pixelu určuje intenzitu paprsku
- ◆ Video hardware čte obrazovou paměť 60+ Hz
  - změny v obrazové paměti se ukazují na obrazovce => dvojitá paměť
  - přepnutí paměti po dokončení kresby snímku

Displeje a obrazové paměti

Obrazová paměť
(double buffer)

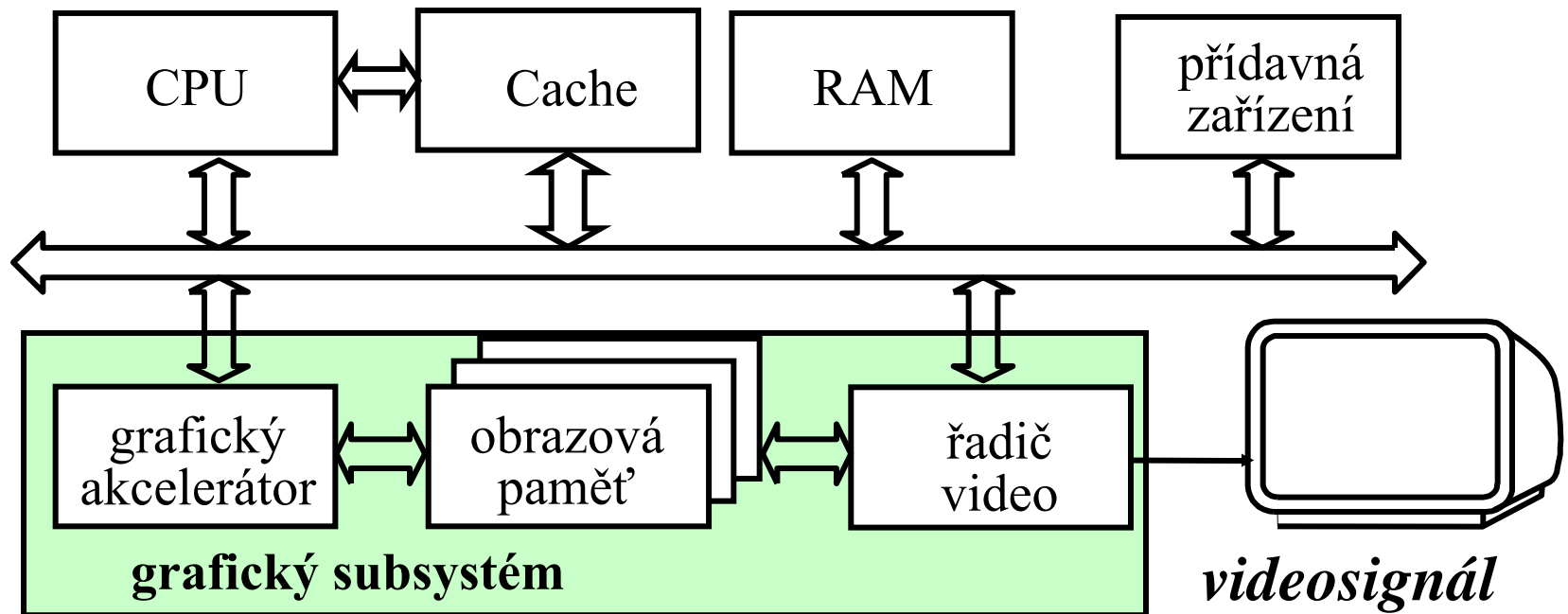

displej

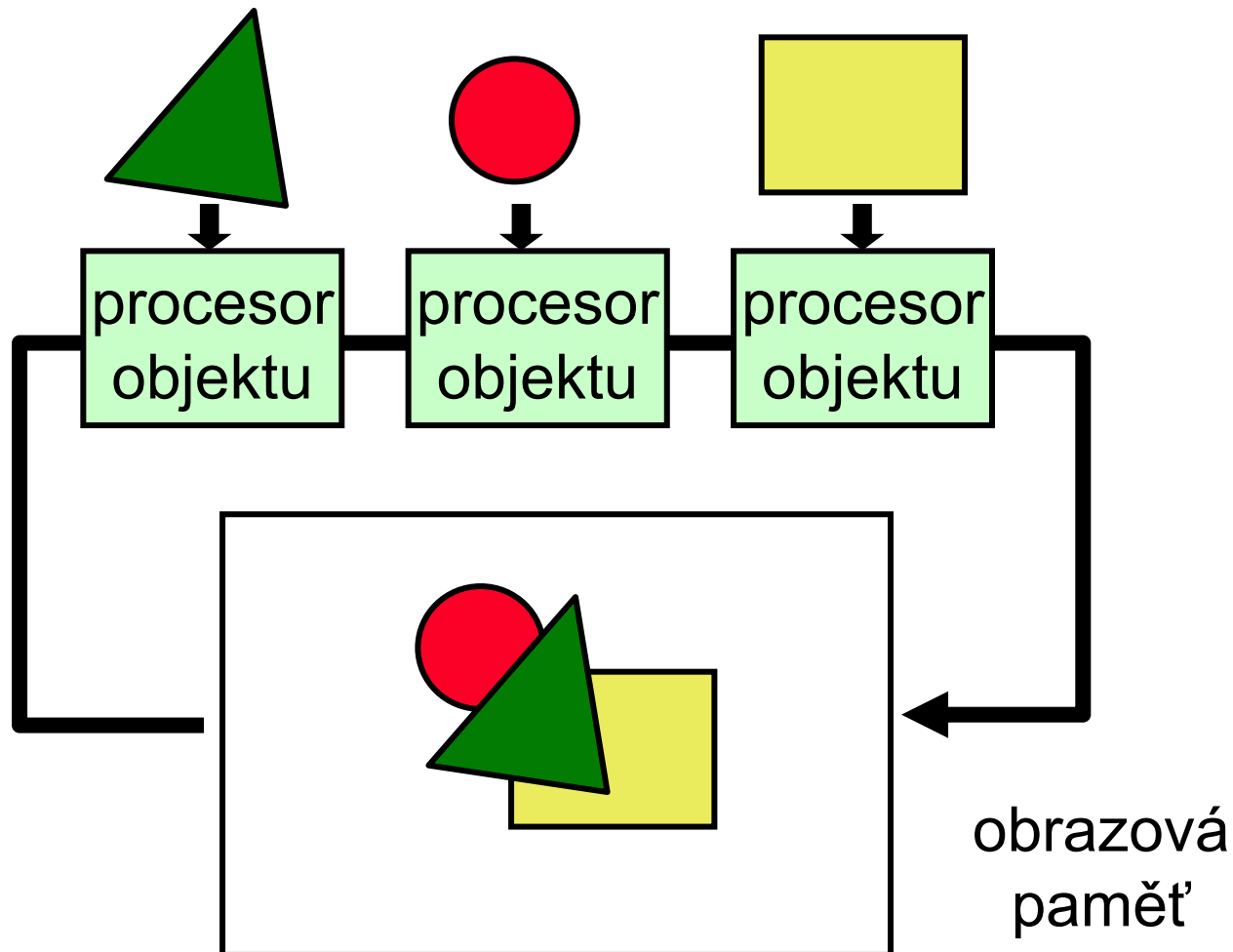

Grafický software (rasterizer)

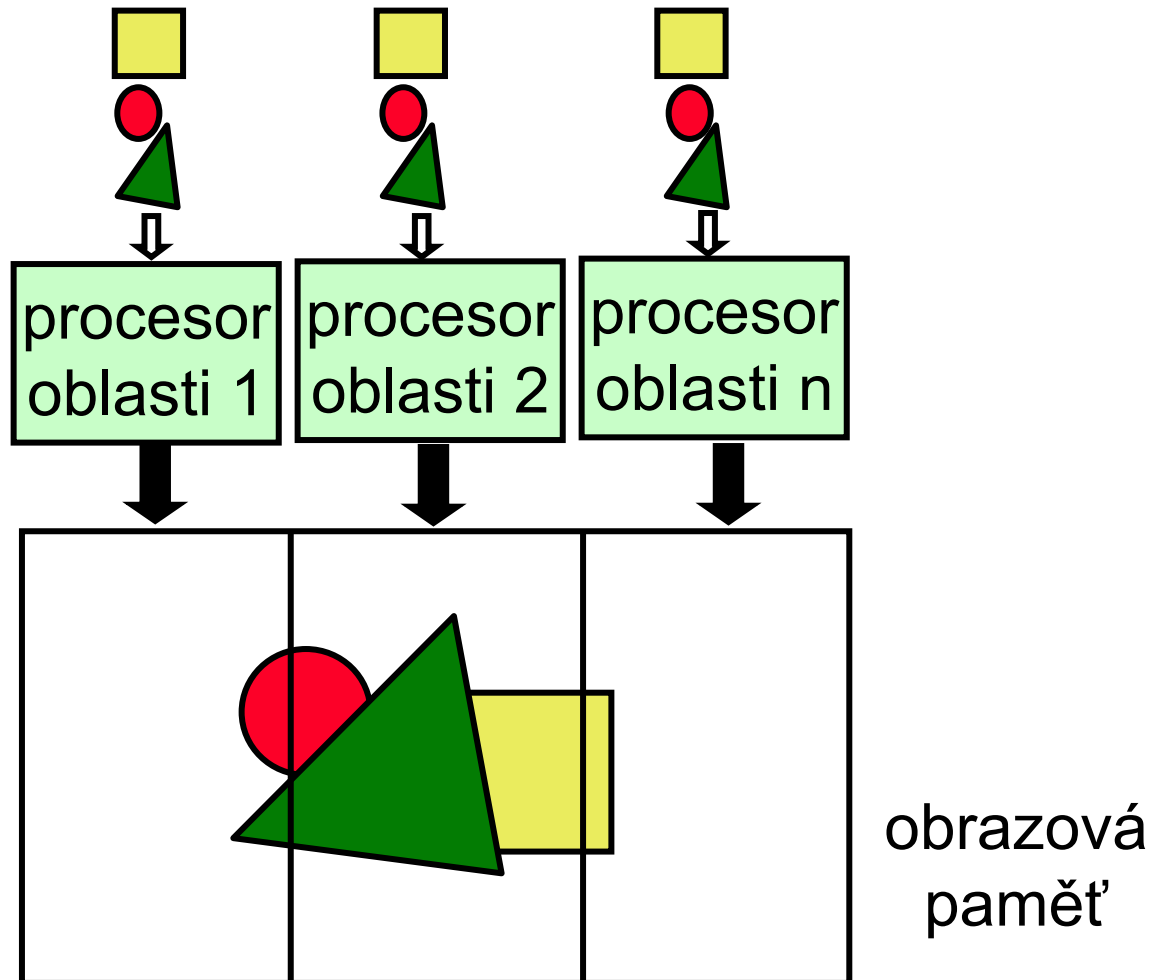
Běžná pracovní stanice

Nové architektury

Nové architektury

Rastrové algoritmy

Rastrová konverze úseček

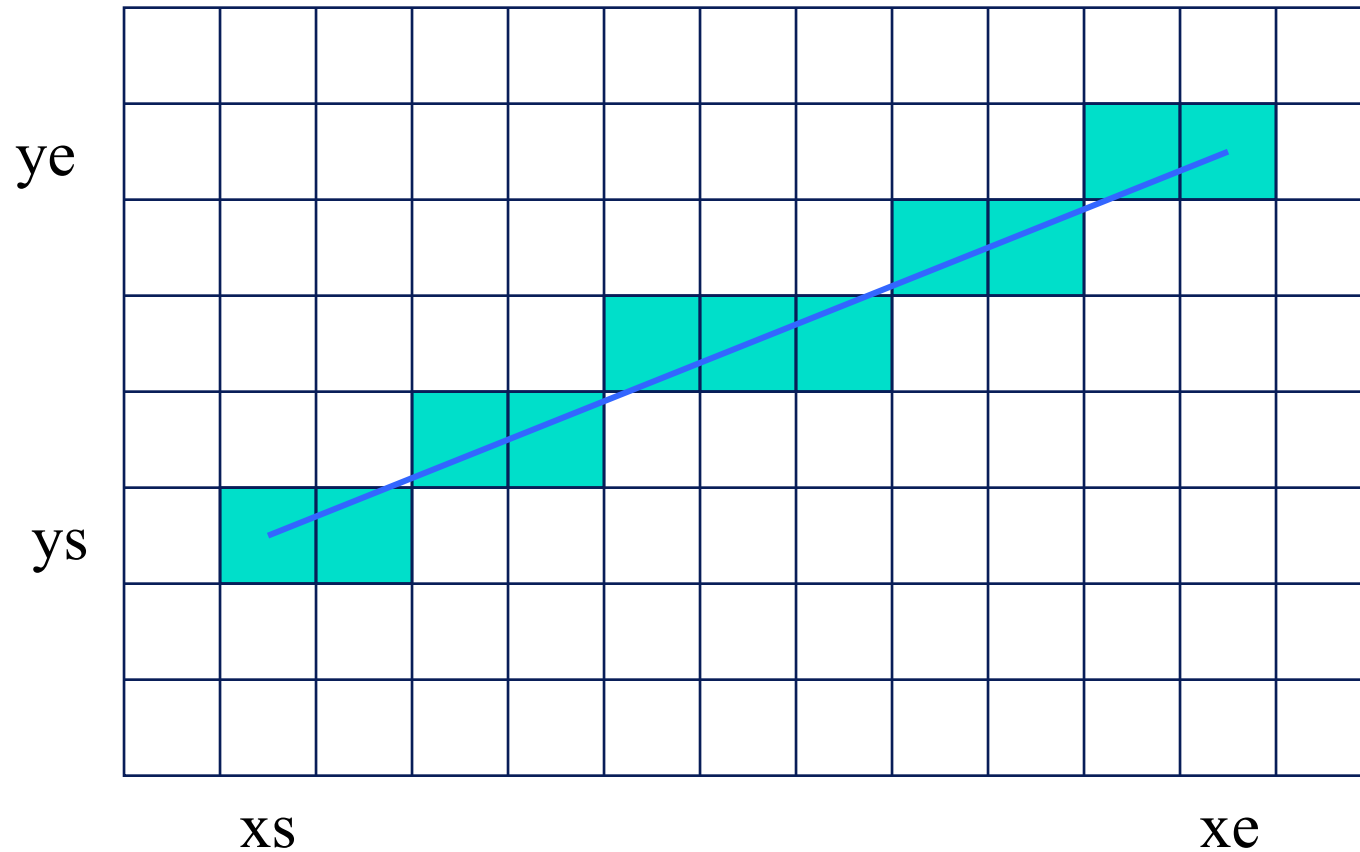
- ◆ najezni pixely nejblíže k ideální přímce

$$m = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{y_e - y_s}{x_e - x_s}$$

$$y_i = m \cdot x_i + B$$

- ◆ předpoklad $|m| \leq 1$:
vybarvi 1 pixel ve sloupci,
zpracuj inkrementálně
- ◆ if $|m| > 1$: $x \Leftrightarrow y$.

Rastrová konverze úseček

Rastrová konverze úseček

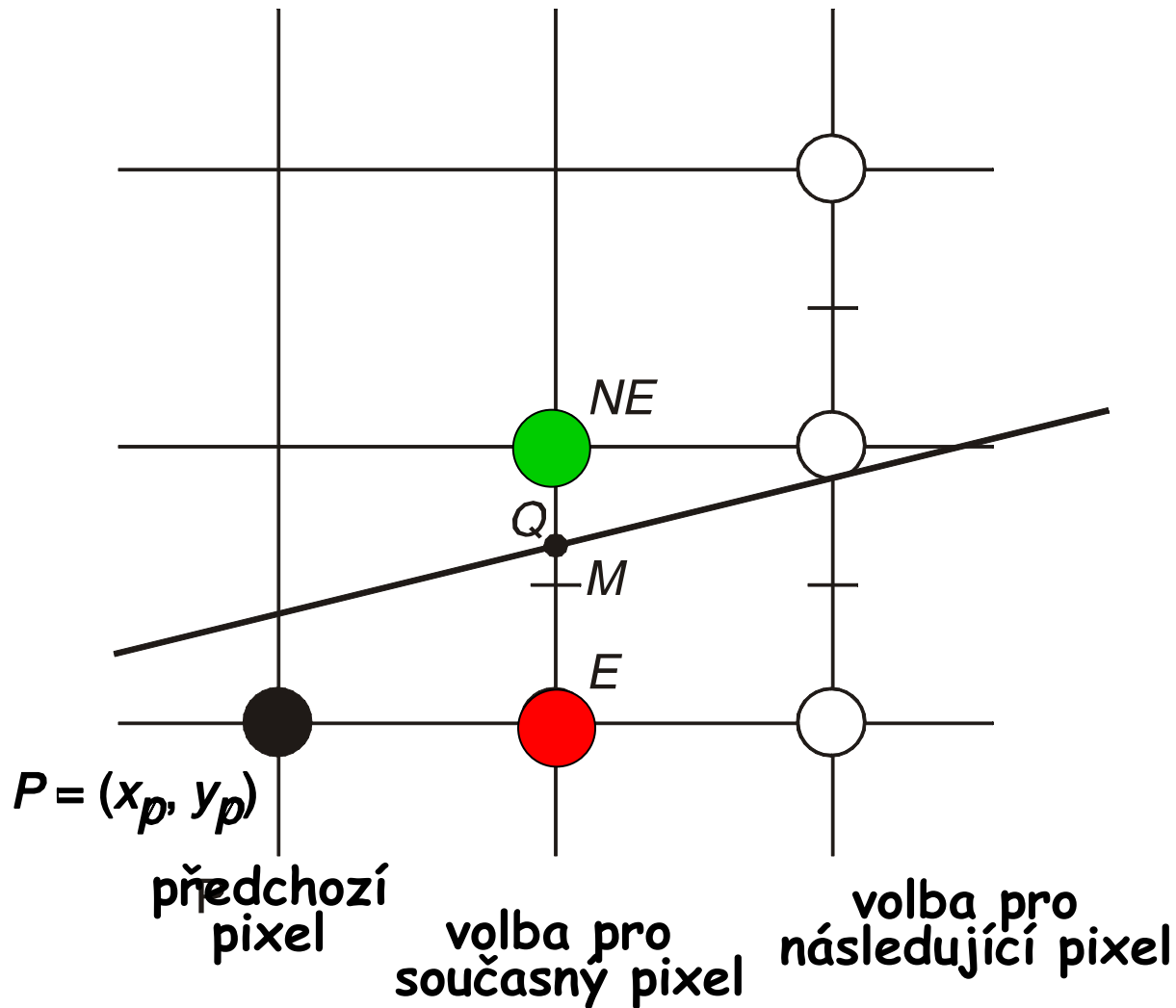
- ◆ neefektivní metoda: výpočet $\text{round}(y)$ pro každé celé x
- ◆ inkrementální výpočet:

$$y_i = mx_i + B$$

$$y_{i+1} = mx_{i+1} + B = m(x_i + 1) + B = y_i + m$$

- ◆ pouze celočíselná aritmetika: Bresenhamův algoritmus

Rastrová konverze úseček

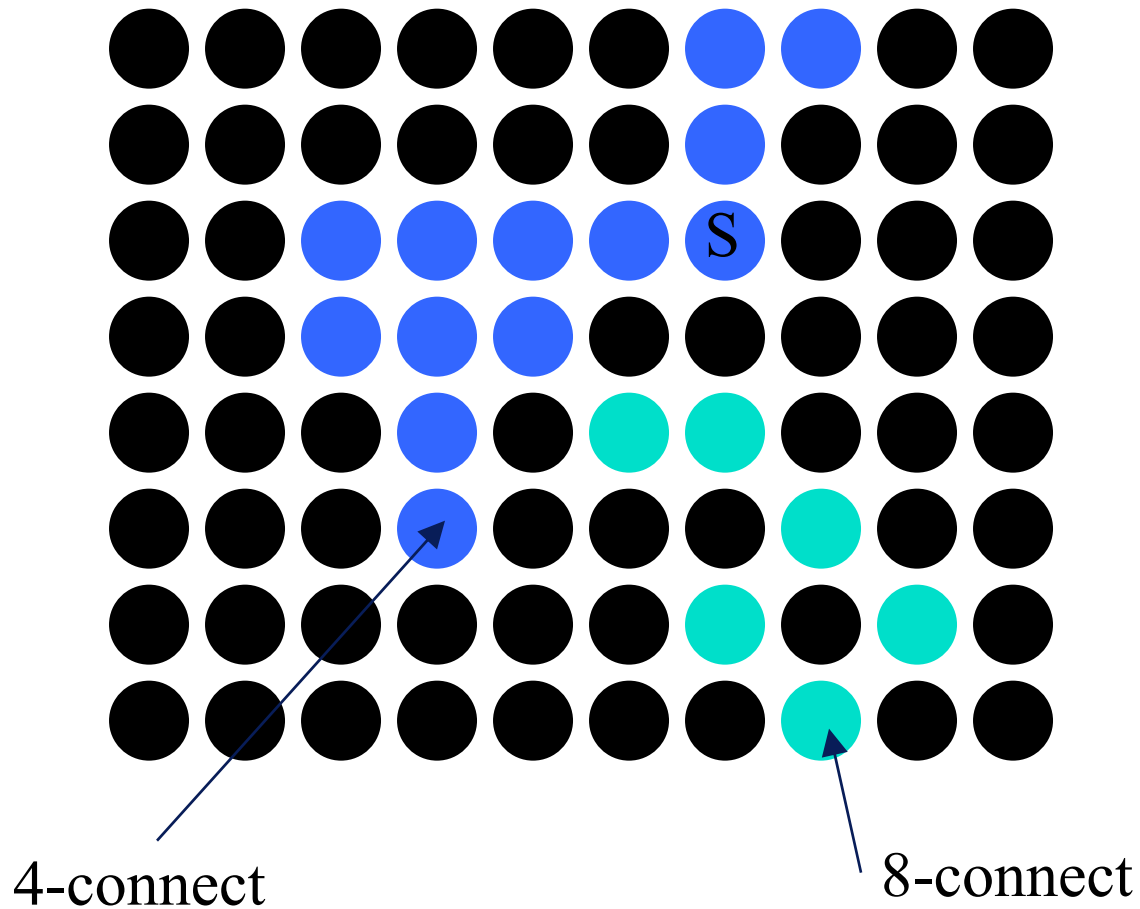
Výplň ploch

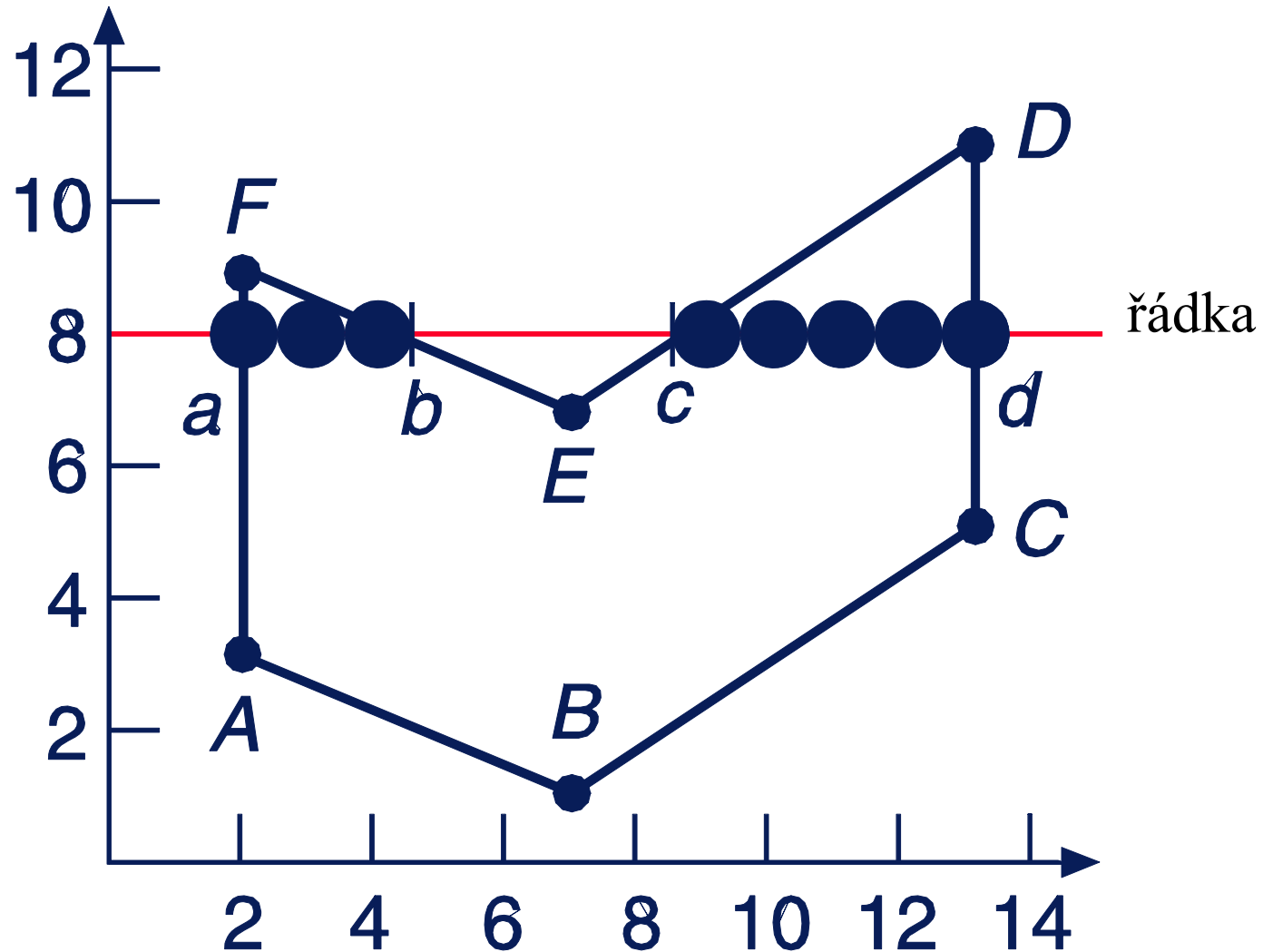
- ◆ obarvení všech pixelů v dané oblasti
- ◆ oblast =
  - všechny pixely určité barvy (pixelově definovaná oblast)
  - všechny pixely v určité vzdálenosti od pixelu
  - všechny pixely uvnitř daného polygonu (oblast definovaná polygonem)

Pixelově definované oblasti

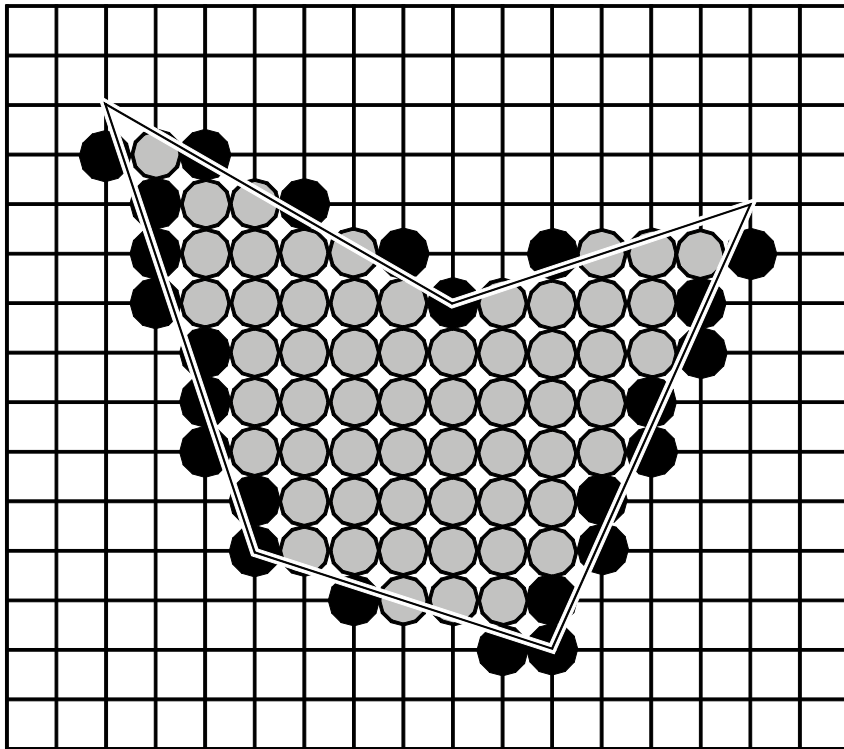

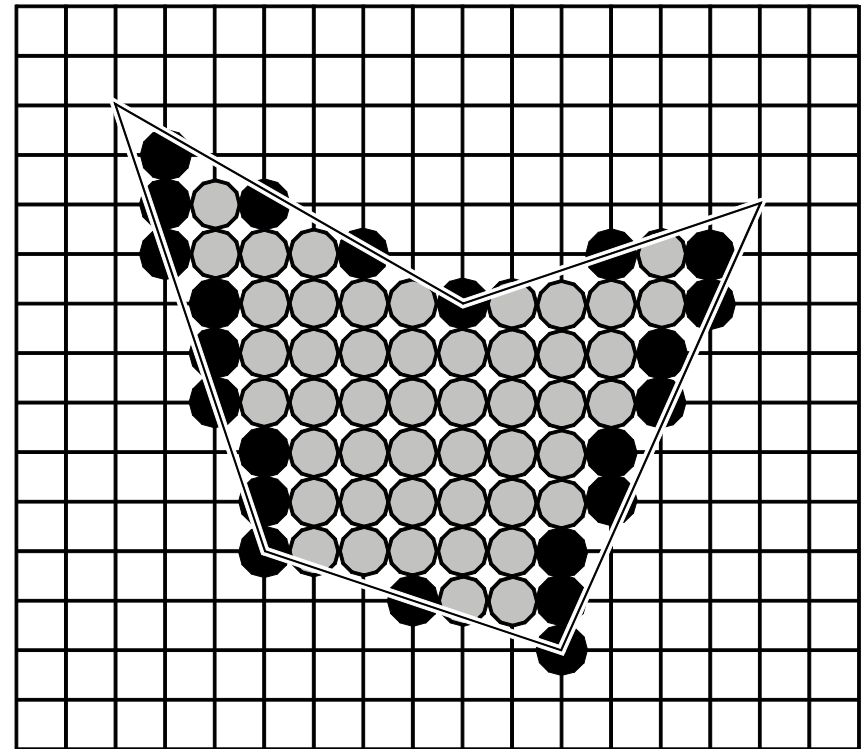
Výplň polygonální oblasti

Výplň polygonální oblasti

(a)

(b)

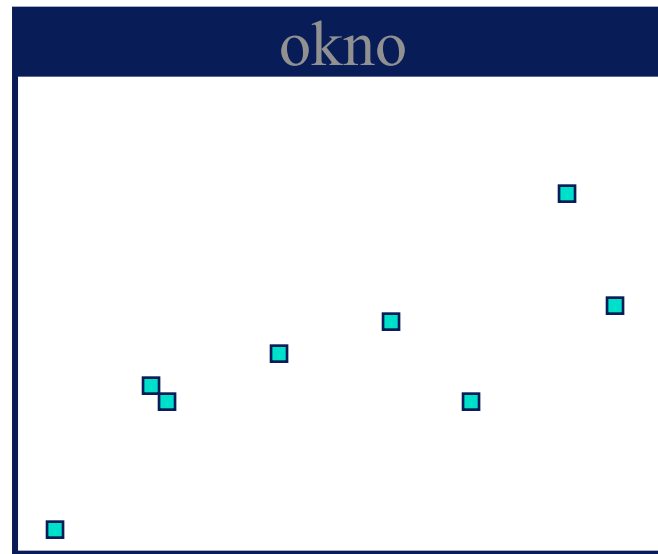
● Span extrema   ● Other pixels in the span

Souřadné systémy a transformace

Jak něco nakreslit ?

- ◆ plotPixel(289,190)
- ◆ plotPixel(320,128)
- ◆ plotPixel(239,67)
- ◆ plotPixel(194,101)
- ◆ plotPixel(129,83)
- ◆ plotPixel(75,73)
- ◆ plotPixel(74,74)
- ◆ plotPixel(20,10)

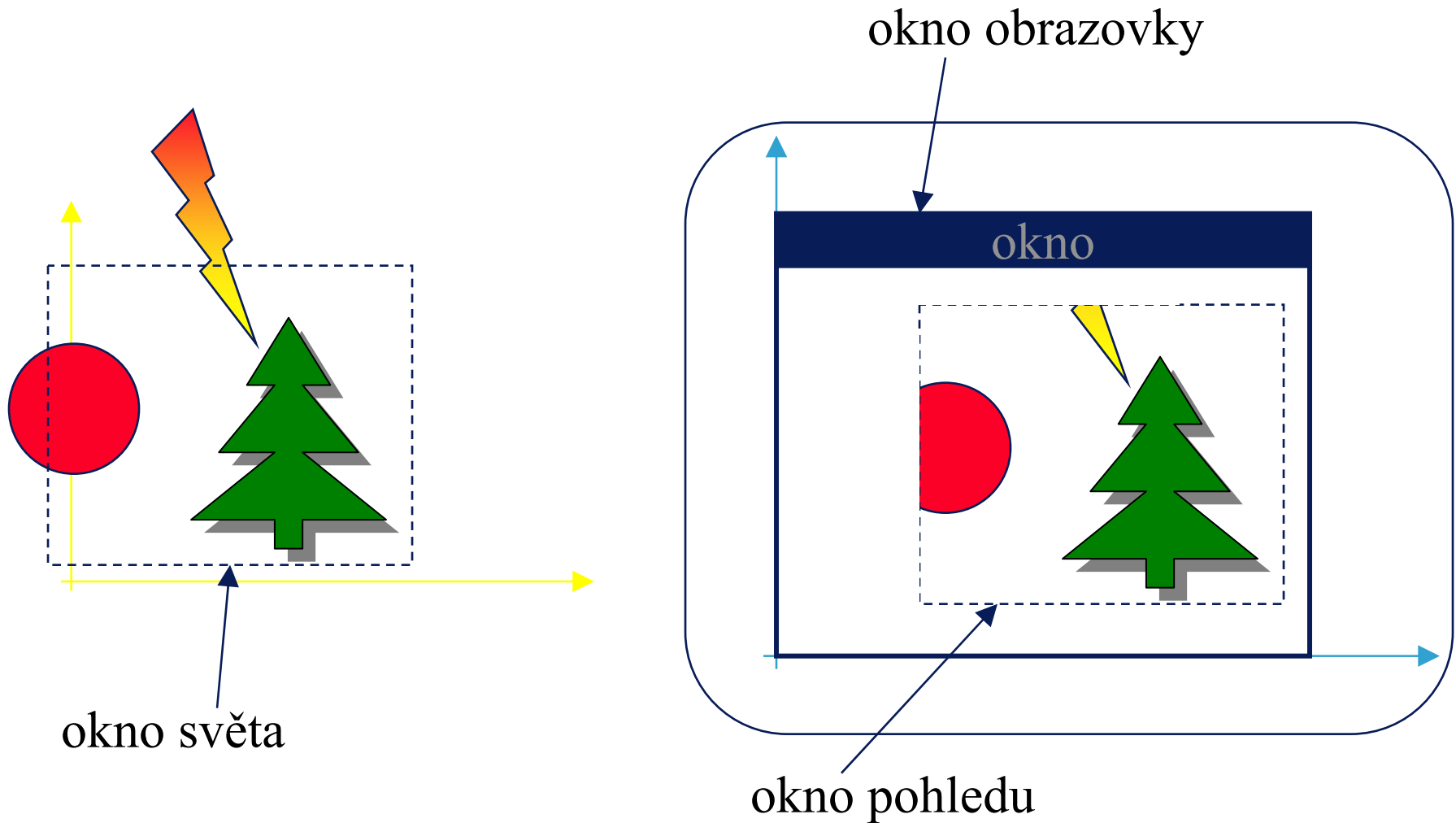

Proč je to nepraktické ?

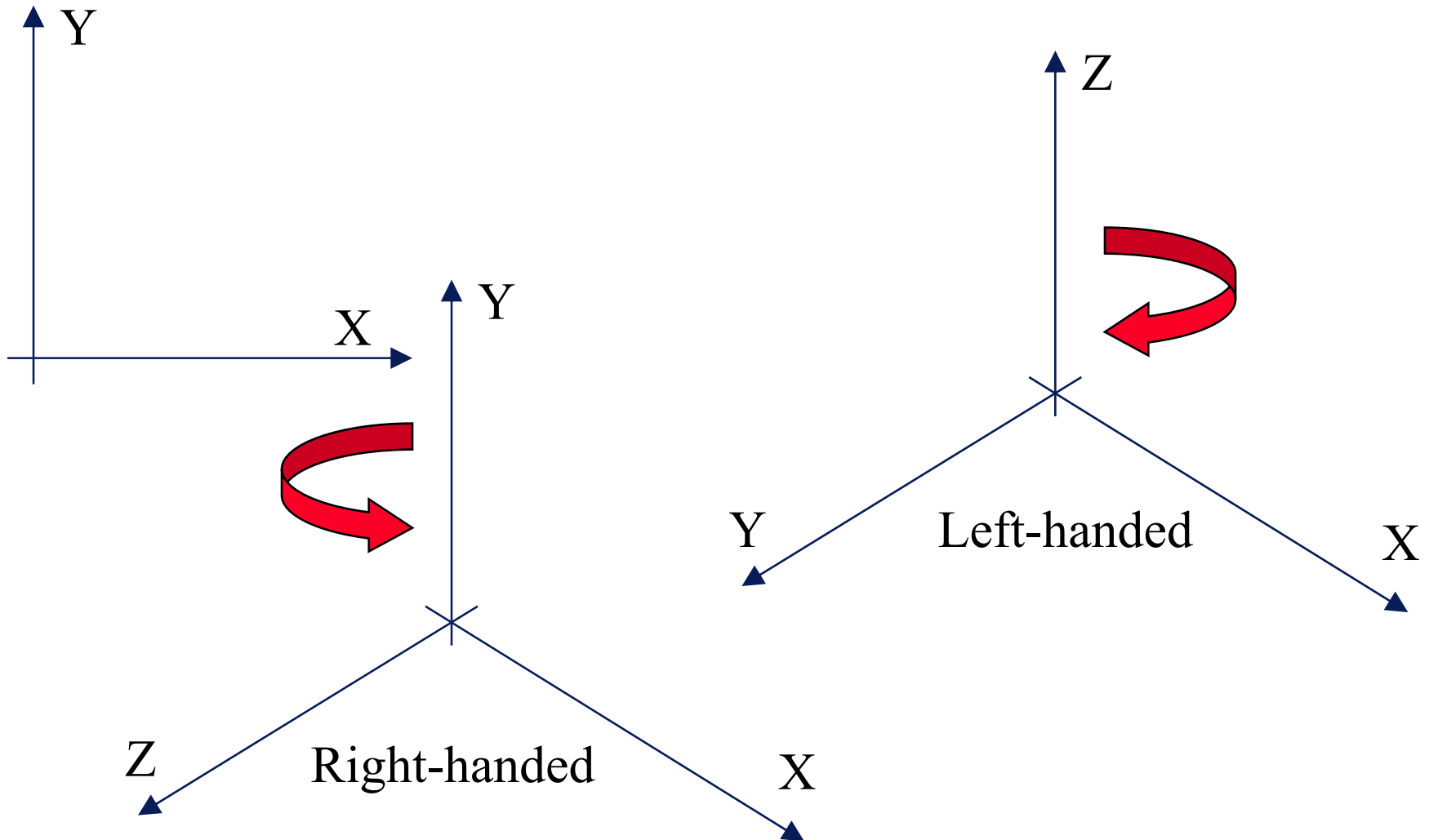

- ◆ Souřadnice jsou vyjádřeny v *prostoru obrazovky*, ale objekty žijí v (3D) ve světovém prostoru
- ◆ Při změně velikosti okna musíme změnit souřadnice kreslených objektů
- ◆ Chceme rozlišit mezi:
  - hodnotami, které popisují geometrické objekty
  - hodnotami potřebnými pro nakreslení těchto objektů na obrazovku

Okno světa & okno pohledu

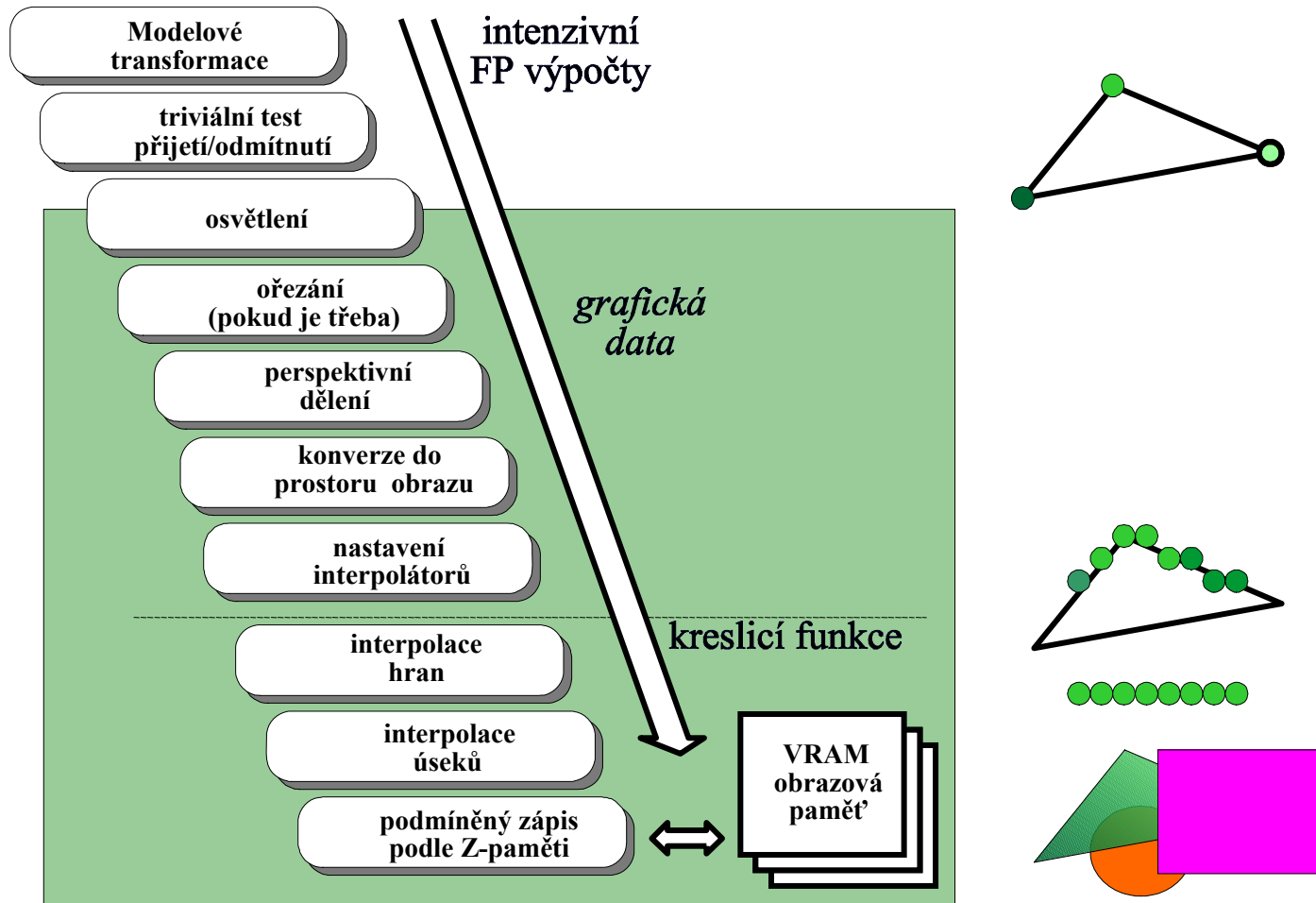
Souřadné systémy: 2D & 3D

OpenGL

3D proudová architektura SW+HW

OpenGL

Co je OpenGL grafický systém?

- je to API (application programming interface)
- softwarový interface pro grafický hardware
- vrstva mezi programátorem a grafickým hardware
- je to “Graphics Assembly Language”

Požadavky na hardware

- musí obsahovat frame buffer, tj. musí být pixelově orientován

Rysy

- nezávisí na hardware
- nemá příkazy pro práci s okny
- OpenGL není pixelově přesné
  - shodná posloupnost příkazů může vytvořit trochu rozdílné obrazy na různých platformách
  - můžeme použít různé algoritmy (float, int)
  - opět, je hardwarově nezávislé

Co dělá GL?

- vykreslování trojúhelníků, čar, polygonů (3D)
- manipulace s rastrovým obrazem (2D)
- texturování
- osvětlování
- stínování
- mlha
- výpočet viditelnosti
- alpha míchání
- transformace
- akumulární paměť
- šablonová paměť (stencil b.)

Co GL nedělá?

- úlohy s okny
- definice objektů
- NURBS (parametrické křivky, plochy)
- stíny
- odrazy
- voxely
- reprezentace scény

Další pohled na OpenGL

- OpenGL je stavový automat
- tj., můžeme nastavit stav, nebo se na něj dotázat

- nastavení stavu: `glEnable()` , `glDisable()` , etc.
- zjištění stavu: `glGetSomething()`

Jednoduchý program

```
void main() {
    OpenWindow();
    InitOpenGL(); // nastav GL stav
    glDisable(GL_LIGHTING); // nastav GL stav
    glBegin(GL_TRIANGLES); // nastav GL stav
    glShadeMode(GL_SMOOTH); // nastav GL stav
    glColor3f(1.0,0.0,0.0);glVertex3f(0.0, 0.0, 0.0);
    glColor3f(0.0,1.0,0.0);glVertex3f(1.0, 0.0, 0.0);
    glColor3f(0.0,0.0,1.0);glVertex3f(1.0, 1.0, 0.0);
    glEnd(); // nastav GL stav
    Wait4Key(); // čekej na vstup z klávesnice
    CloseWindow();}
```

Knihovny související s OpenGL

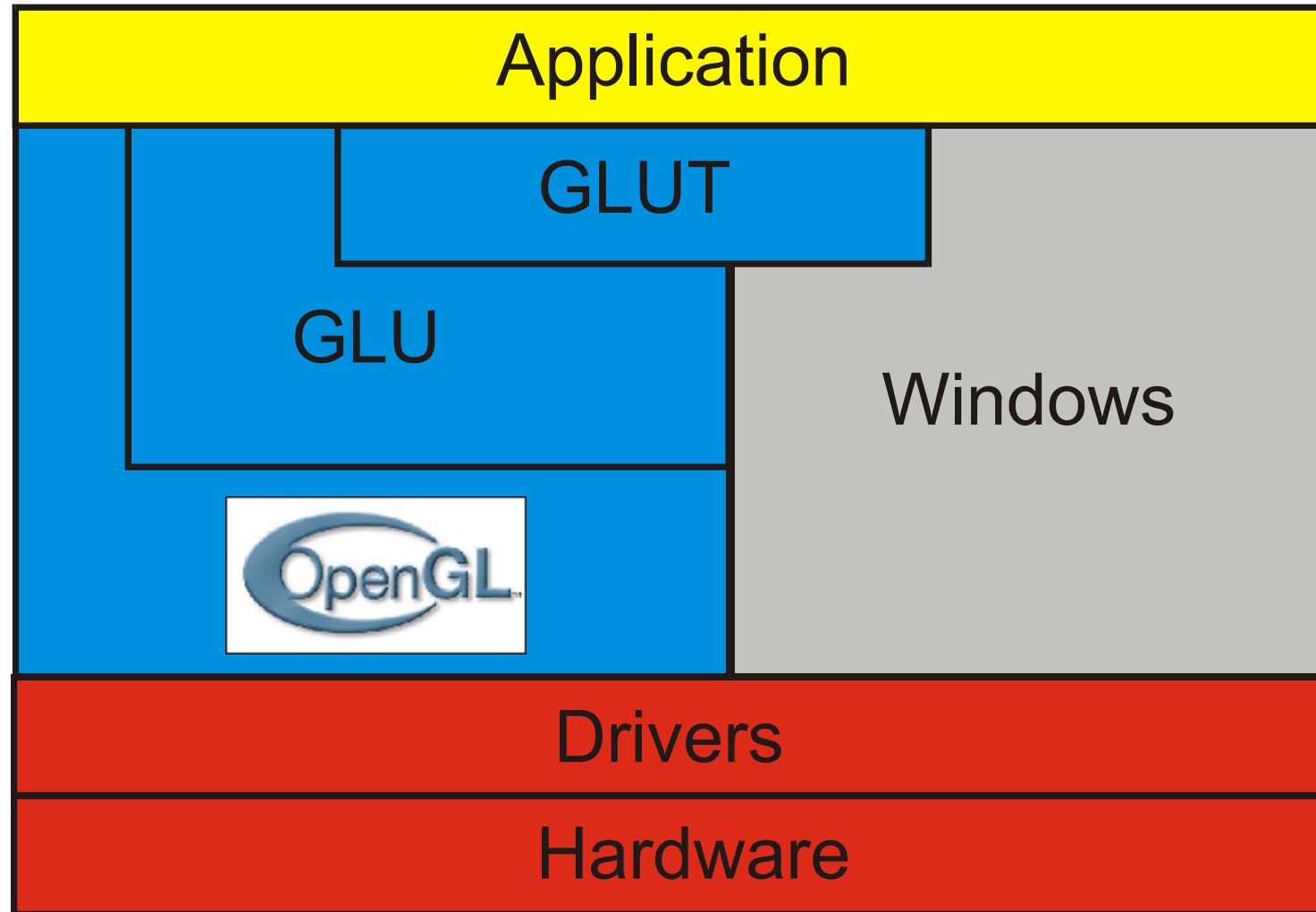
- aux.h pomocná knihovna (SGI)
  - basic window manipulation
  - simple objects (box, sphere, disc)
  - obsolete
- glu.h OpenGL Utility Library (SGI)
  - velmi užitečná!
  - práce s obrazem (měřítko, mip-mapování)
  - transformace souřadnic
  - základní objekty
  - Non Uniform Rational B-Splines (NURBS)
  - jednoduché (jednodušší) operace
gluLookAt () , gluOrtho2D ()

Knihovny související s OpenGL

- glut.h OpenGL Utility Toolkit (Mark Kilgard)
  - velmi užitečná!
  - manipulace s okny nezávislá na platformě
  - jednoduché menu
  - vyhlazování (antialiasing)
  - stereo zobrazování (pokud je podpořeno hw)
  - zobecněné válce
  - vytažené objekty
  - atd.

OpenGL a související API

Paměti

OpenGL používá několik pamětí

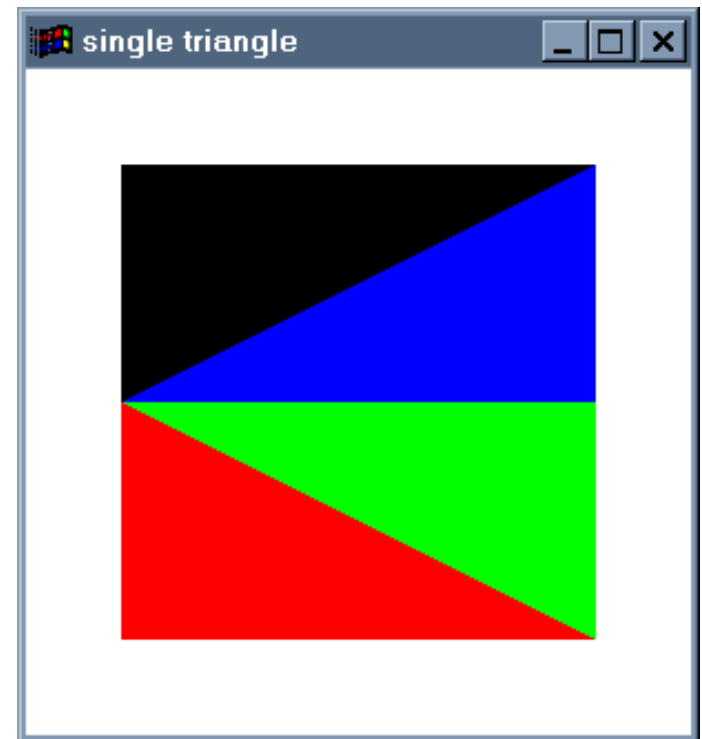
- obrazová paměť	složená z pixelů (obrazovka)
- z-paměť (paměť hloubky)	hloubka pixelu
- alfa paměť	průhlednost pixelu
- akumulární paměť	pohybové rozmazání, aliasing
- indexová paměť	barevný mód
- paměť šablony	popisuje šablonu

Některé hodnoty lze nastavit přímo.

Některé se nastaví při kreslení.

Kresba trojúhelníků

```
glBegin (GL_TRIANGLE_FAN) ;  
glColor3f (1.0, 0.0, 0.0) ;  
glVertex2i (0, 5) ;  
glVertex2i (0, 0) ;  
glVertex2i (10, 0) ;  
glColor3f (0.0, 1.0, 0.0) ;  
glVertex2i (10, 5) ;  
glColor3f (0.0, 0.0, 1.0) ;  
glVertex2i (10, 10) ;  
glColor3f (0.0, 0.0, 0.0) ;  
glVertex2i (0, 10) ;  
glEnd () ;
```


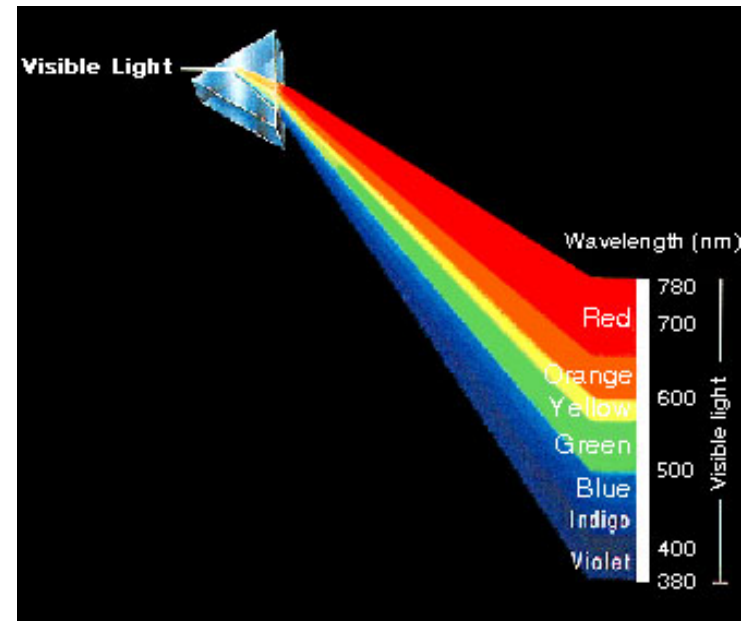
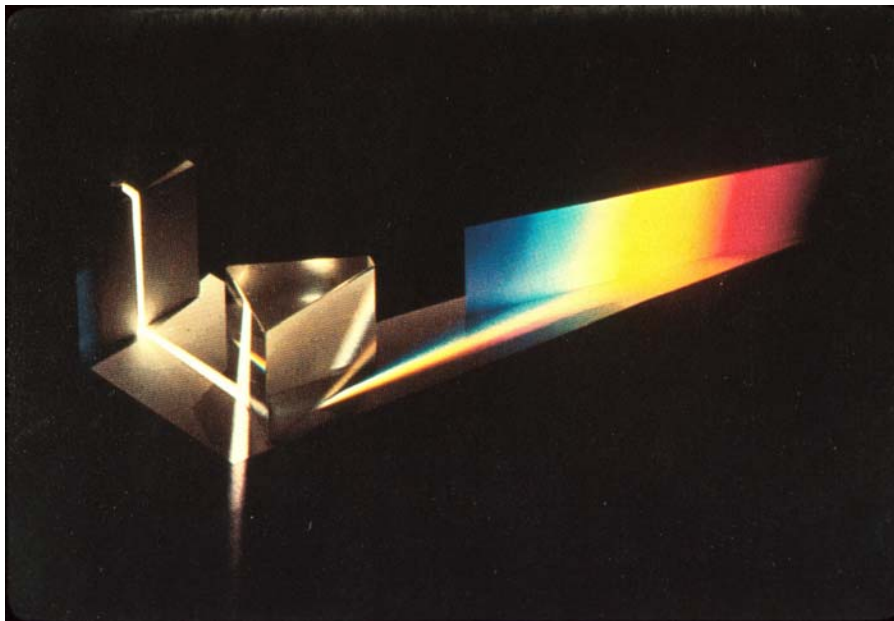

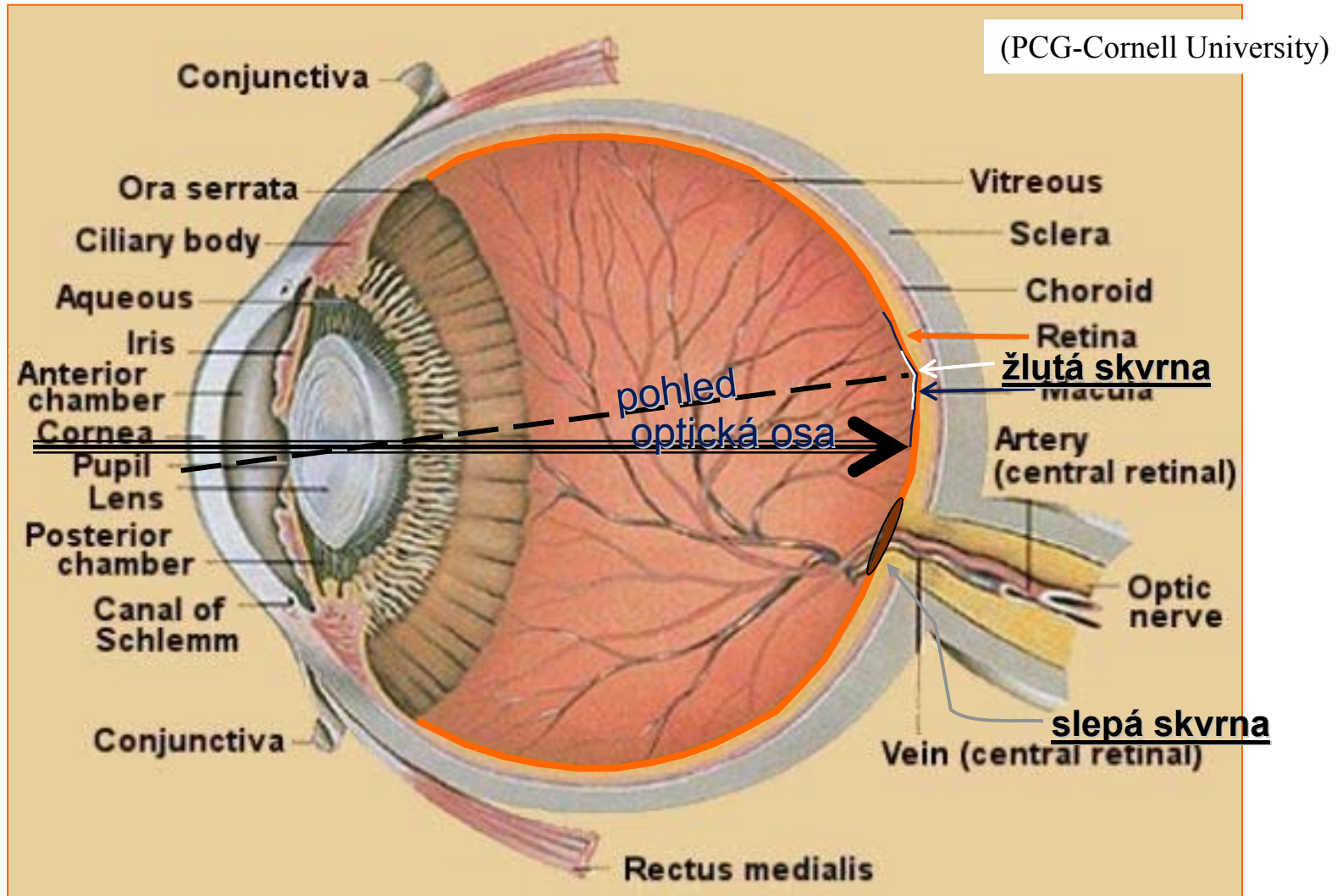
Barva

Co je barva?

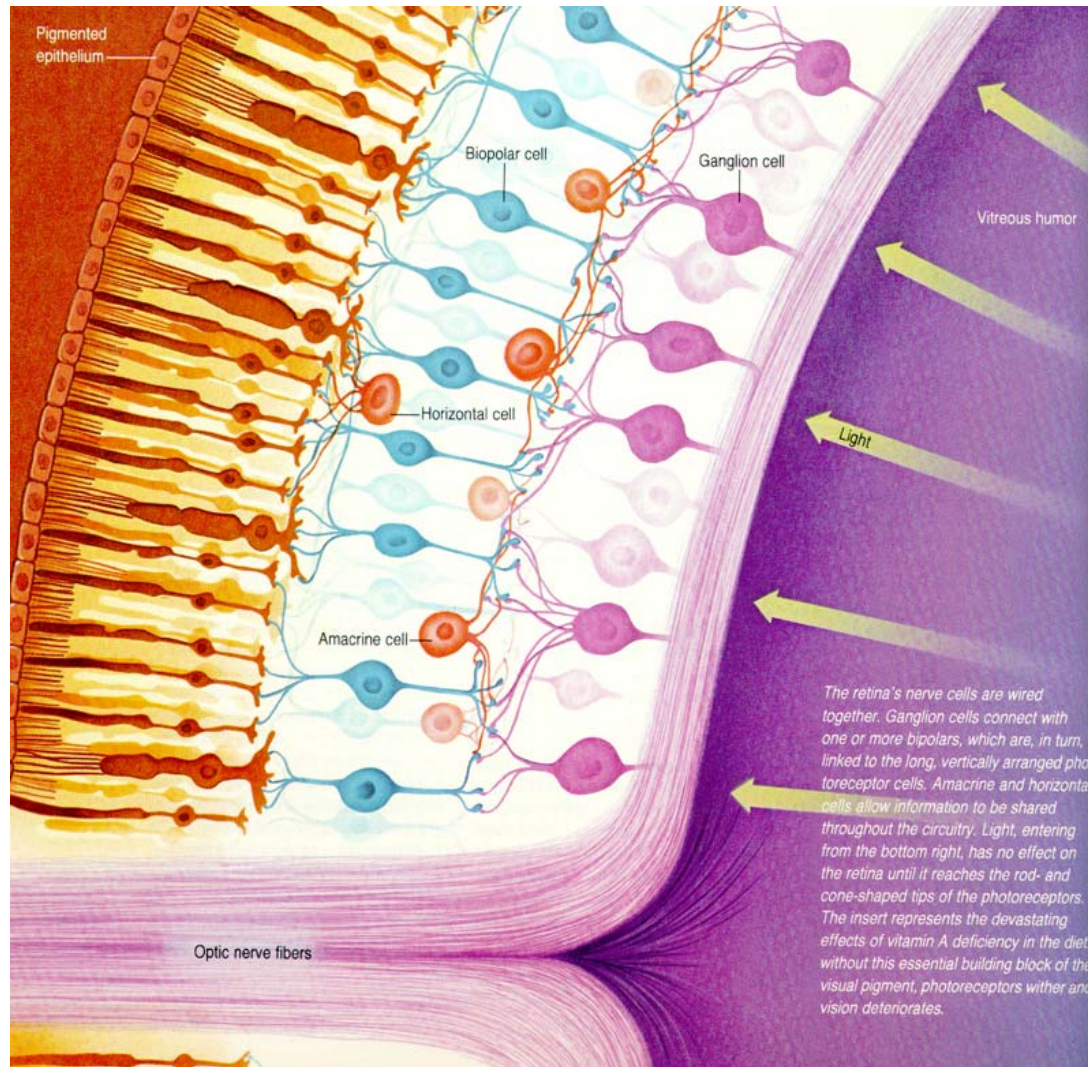
- ◆ Světlo = elektromagnetické vlny
- ◆ viditelné spektrum
  - 400 nm (fialová) → 700 nm (červená)

Lidské oko

Lidské oko: sítnice

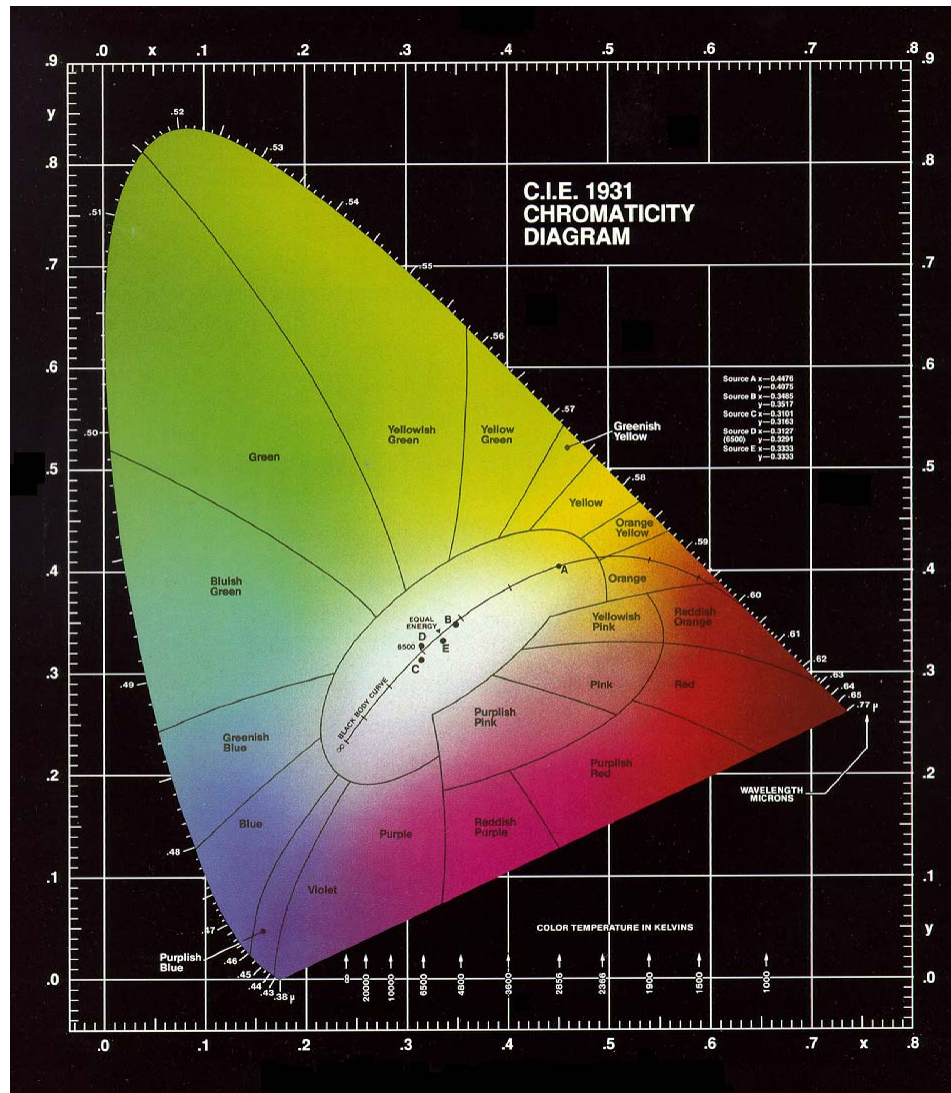

(PCG-Cornell University)

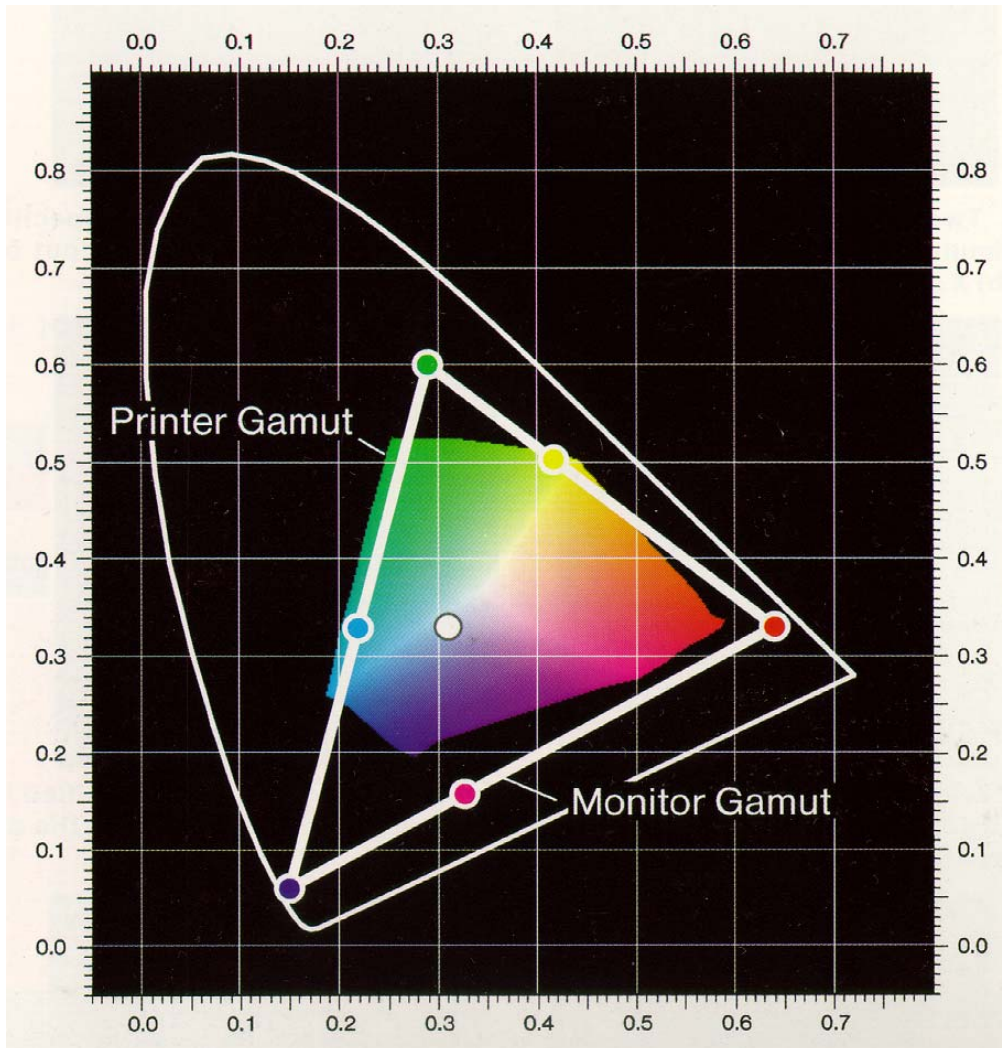
světlo

prochází krevním řečištěm a vrstvami sítnice před dosažením čípků a tyčinek

CIE diagram barev

Gamut (rozsah) barevného monitoru

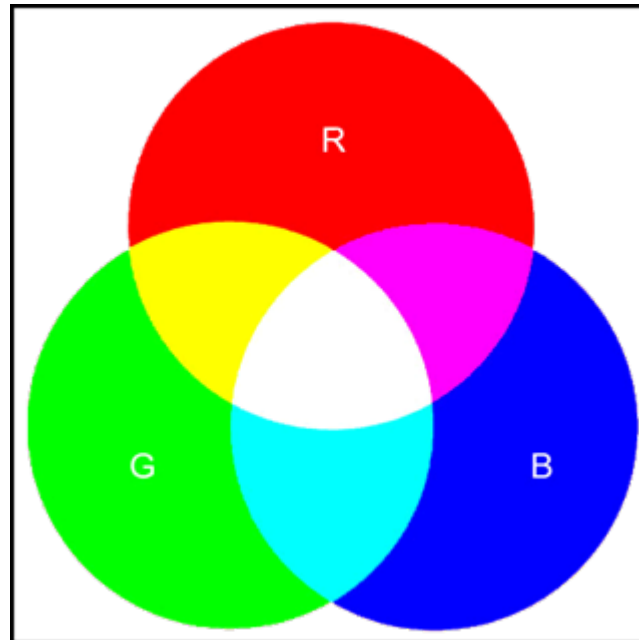

- ◆ Ne všechny barvy lze zobrazit na CRT monitoru
- ◆ barevné souřadnice každého luminoforu se u jednotlivých monitorů liší

RGB

- ◆ nejběžnější v grafice: přímé mapování na CRT
- ◆ aditivní barevný systém

CMY (cyan-magenta-yellow)

◆ subtraktivní barevný systém

– pro získání výsledné barvy odečítá barvy od bílé

$$- (r \ g \ b) = (1 \ 1 \ 1) - (c \ m \ y)$$

v systému CMY

v systému RGB

Barevné iluze

Barevné iluze

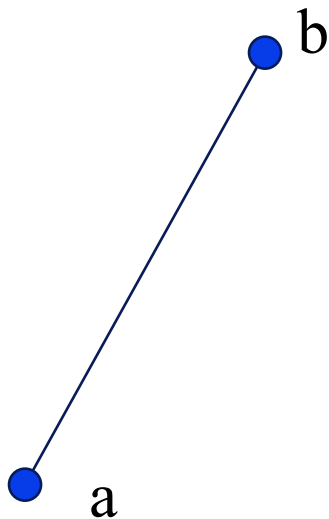

Modely a modelování

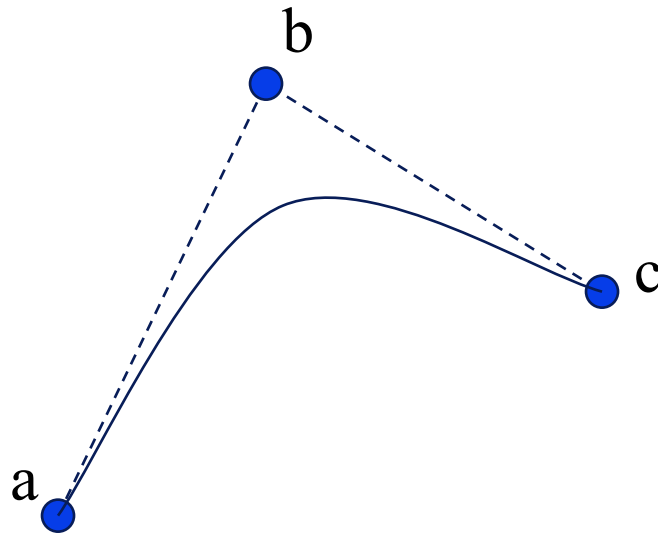
Parametrické křivky a plochy

◆ Bezierova křivka

$$p(t) = (1-t)\mathbf{a} + t\mathbf{b}$$

$$p(t) = (1-t)^2\mathbf{a} + 2t(1-t)\mathbf{b} + t^2\mathbf{c}$$

Polygony

- ◆ Objekty ve 3D jsou zhotoveny z polygonů

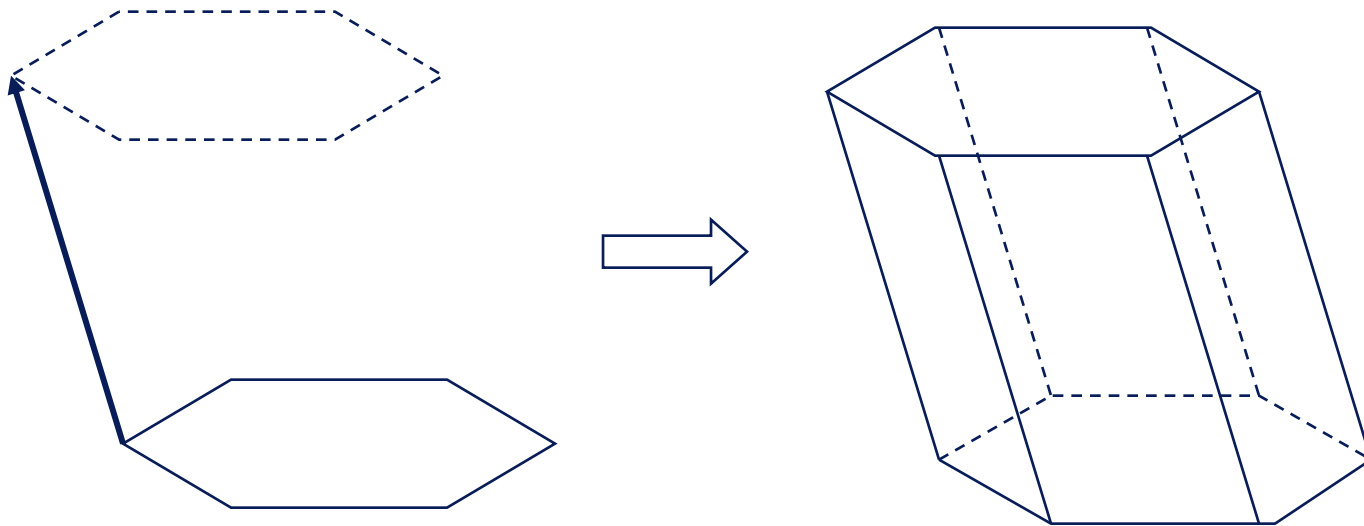

- ◆ Polygony jsou základním stavebním blokem v grafice !

Tažené (extrudované) povrchy

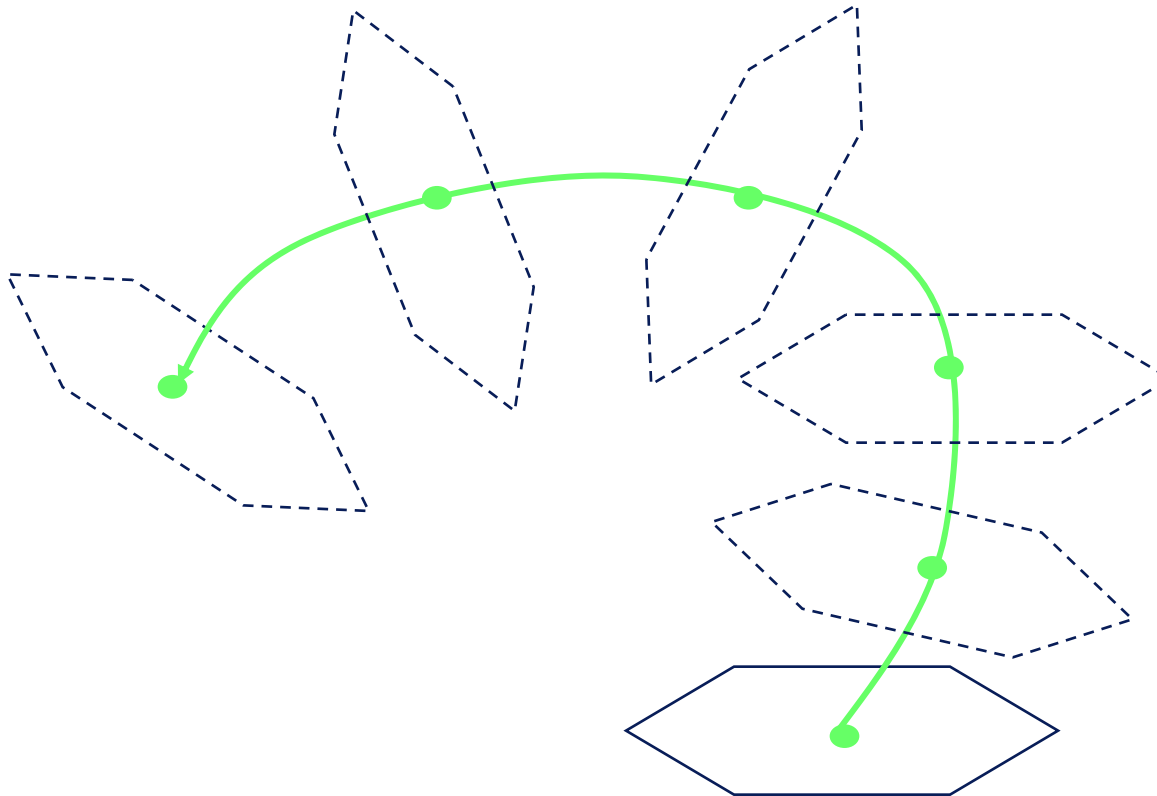
◆ Hranol

◆ Povrchová síť trojúhelníků sestrojena automaticky

Tažené (extrudované) povrchy

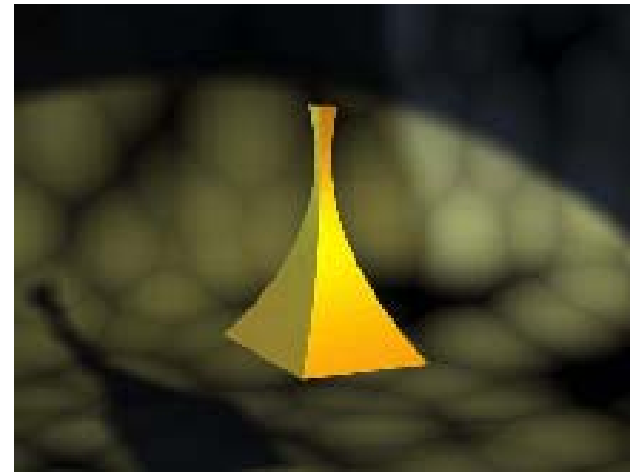
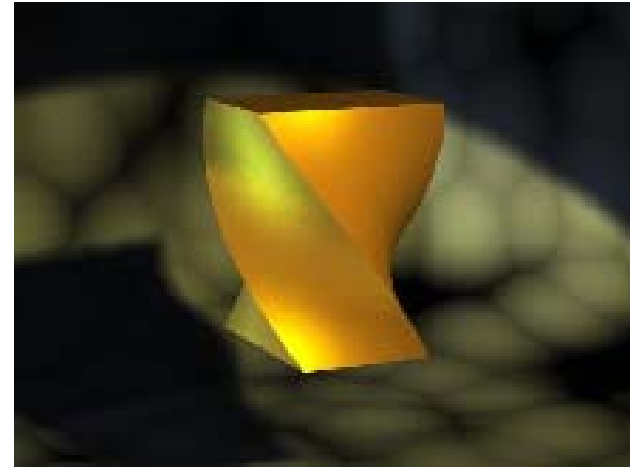
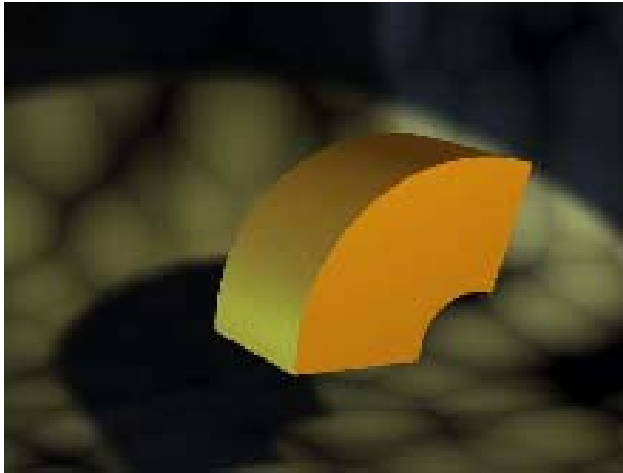
- ◆ obecnější: pohyb profilu podél křivky

konstrukce polygonu mezi klíčovými polohami

Tažené (extrudované) povrchy

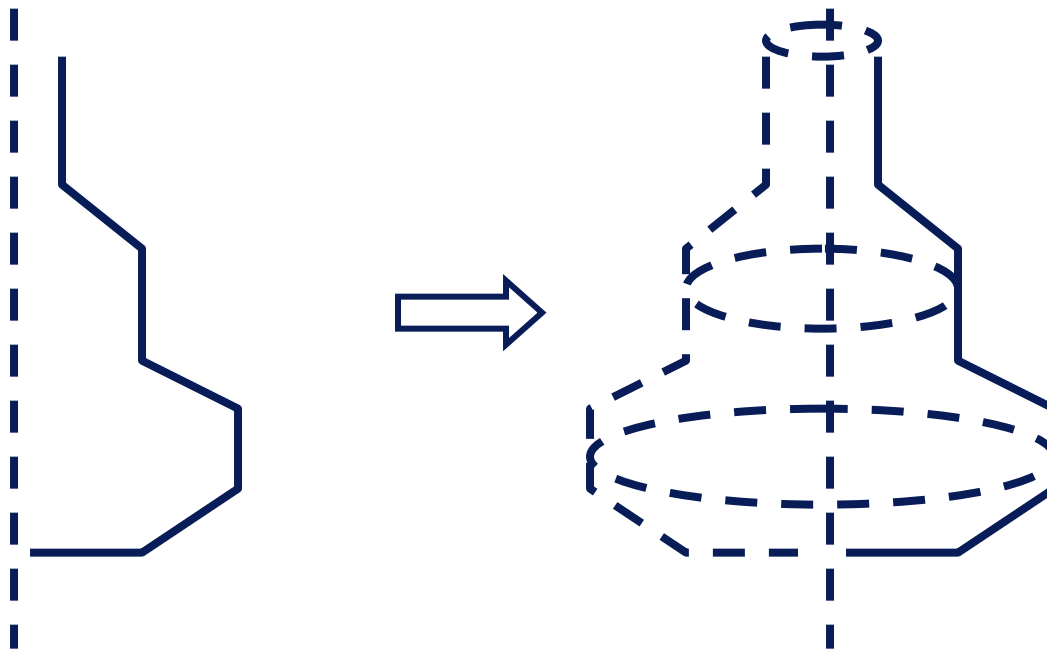

Rotační povrchy

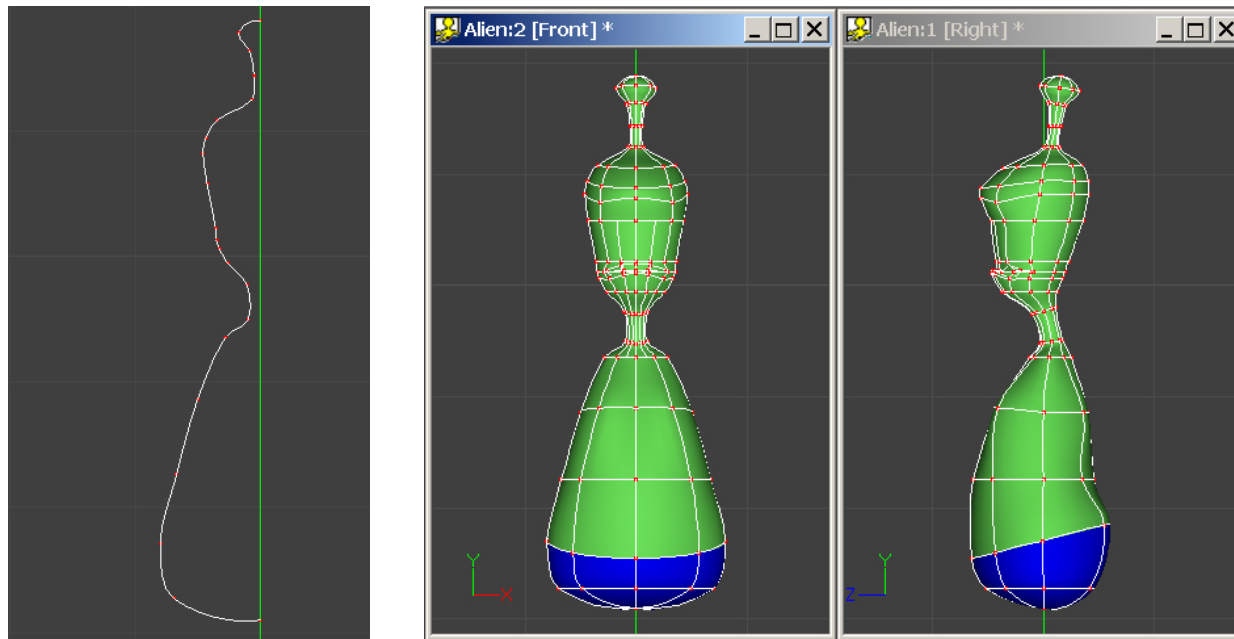
- ◆ definice profilu
- ◆ rotace profilu okolo osy

Rotační povrchy

◆ obdoba tažených povrchů

RHINO ....

(rotační povrch + modifikace)

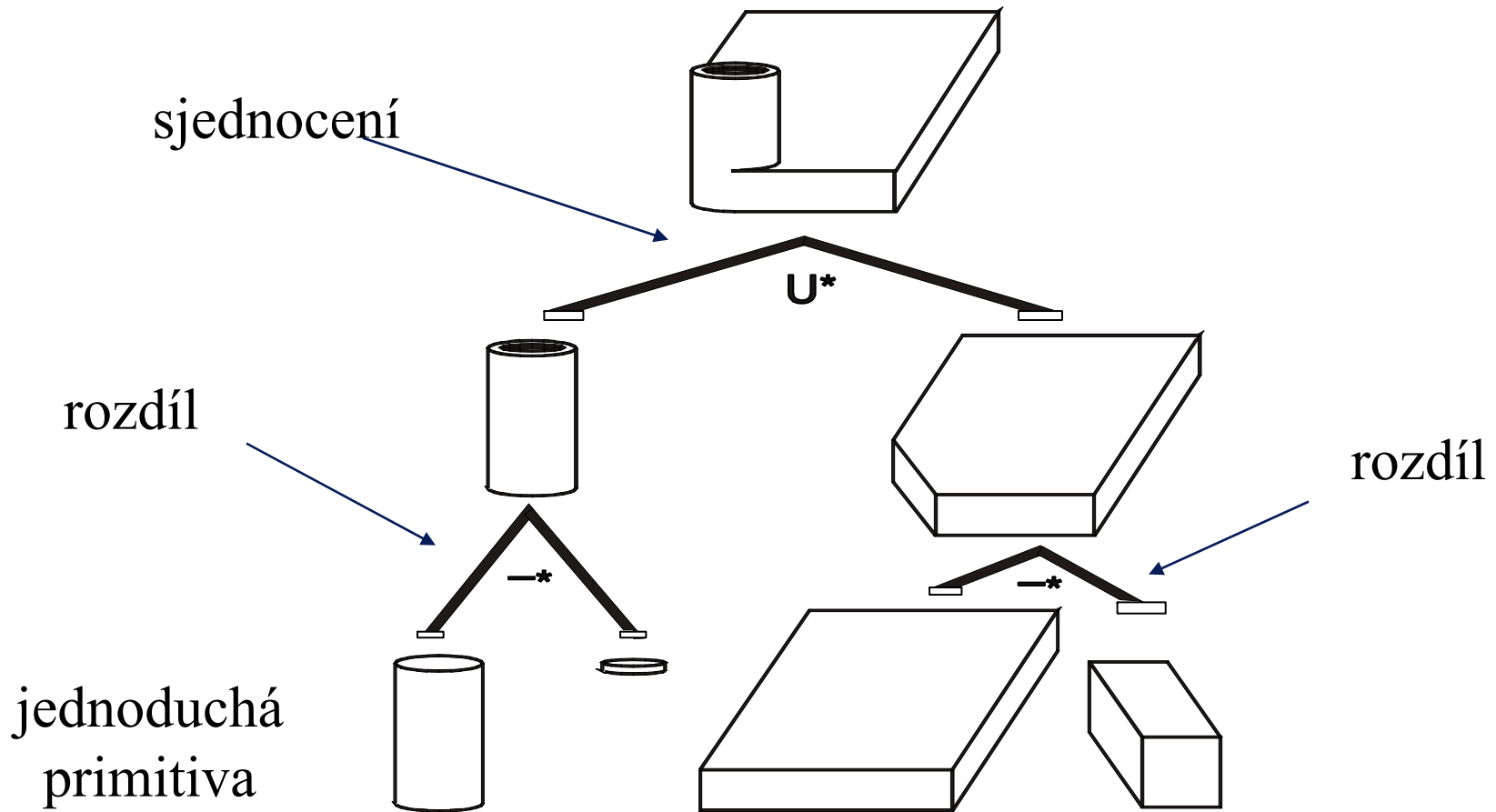
Konstruktivní geometrie těles - CSG

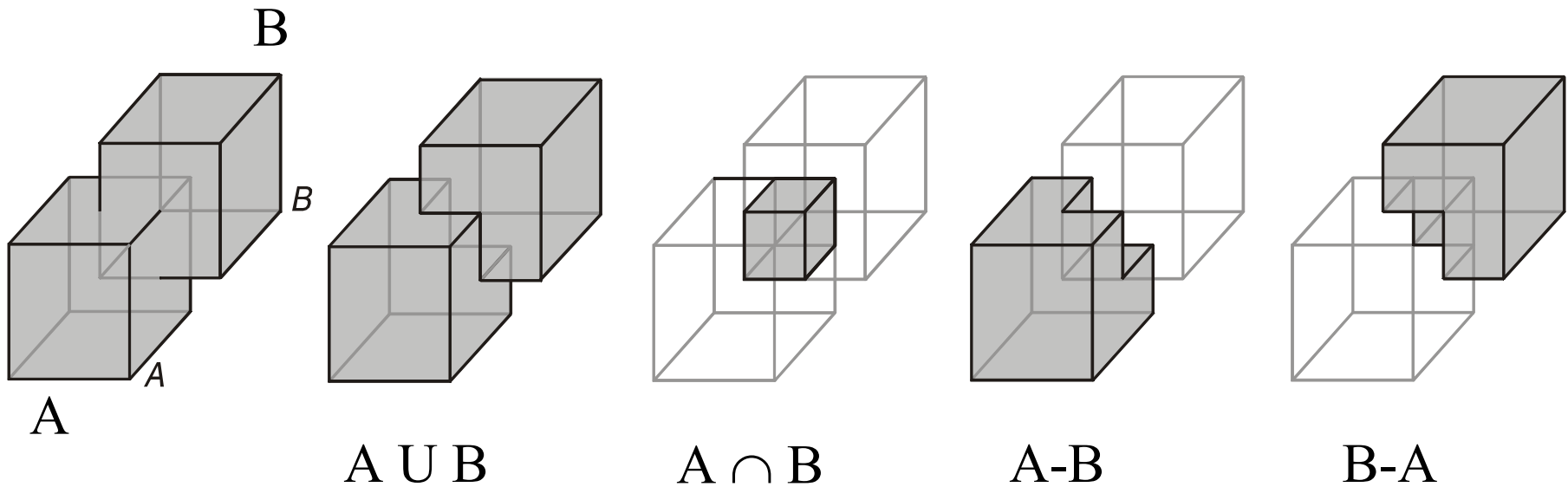
CSG – Constructive Solid Geometry

- ◆ Máme objekty popsané pomocí polygonů

- ◆ Jak zkombinujeme objekty ?

- ◆ Boolské operace:
  - součet, sjednocení
  - průnik
  - rozdíl

CSG

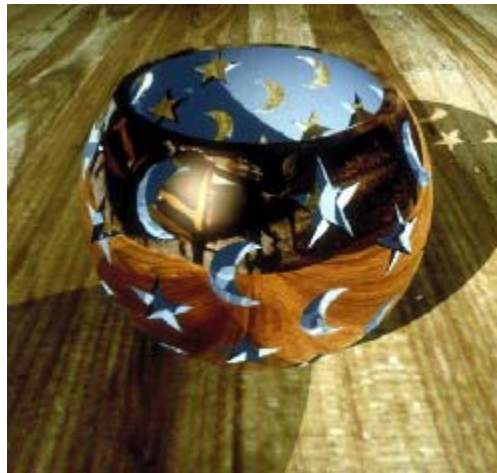
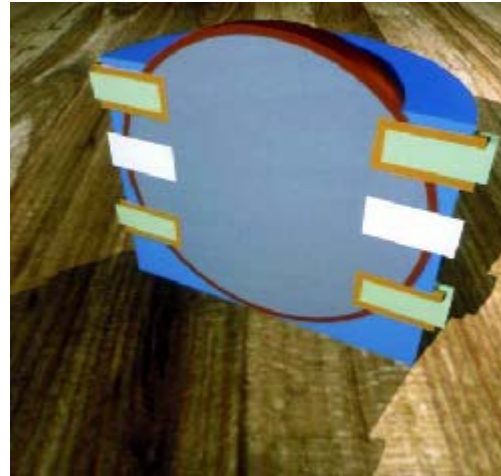
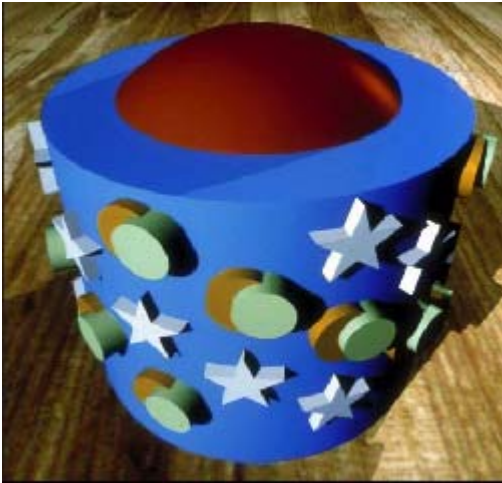
CSG

- ◆ řeší se pomocí ořezávání polygonů
- ◆ netriviální řešení okrajových případů

CSG

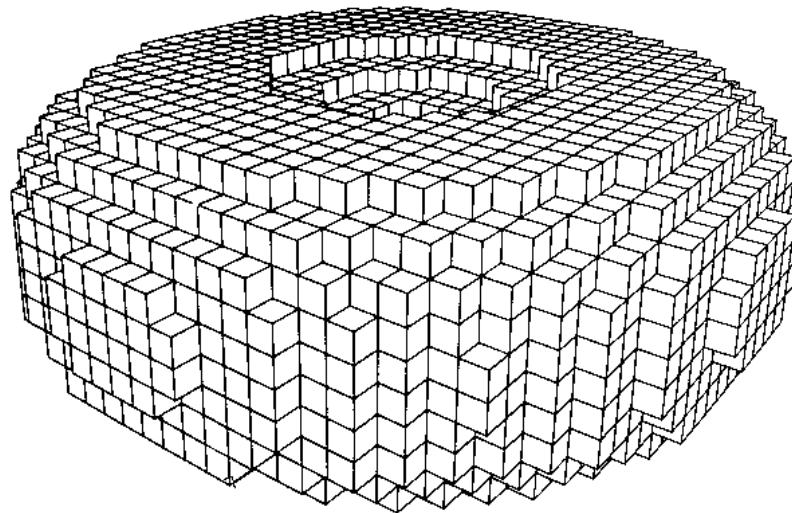

Objemové modelování

- ◆ prostor rozdělen na “voxely”
- ◆ označení každého voxelu:
  - Patří k objektu ?
  - Barva ?

Objemové modelování

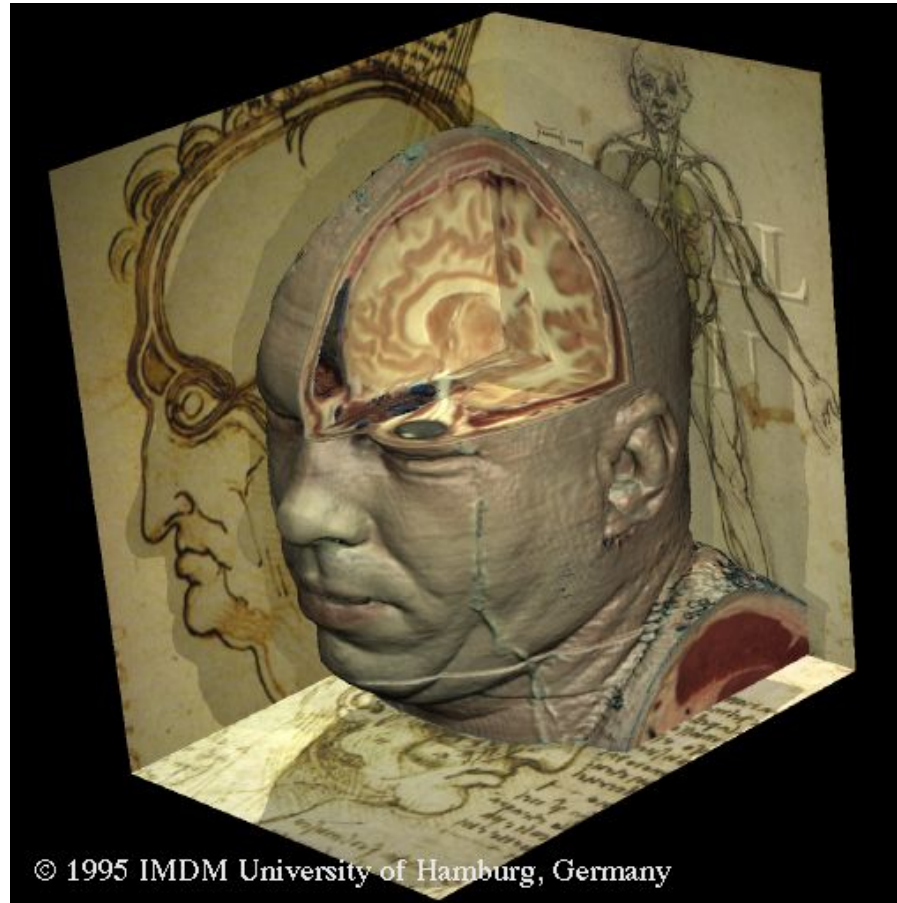
- ◆ Aplikace: projekt „viditelný člověk“
- ◆ nasnímané řezy mrtvého těla
  - každý řez je polem voxelů
  - celé tělo je popsáno souborem objemových dat

Projekt „Viditelný člověk“

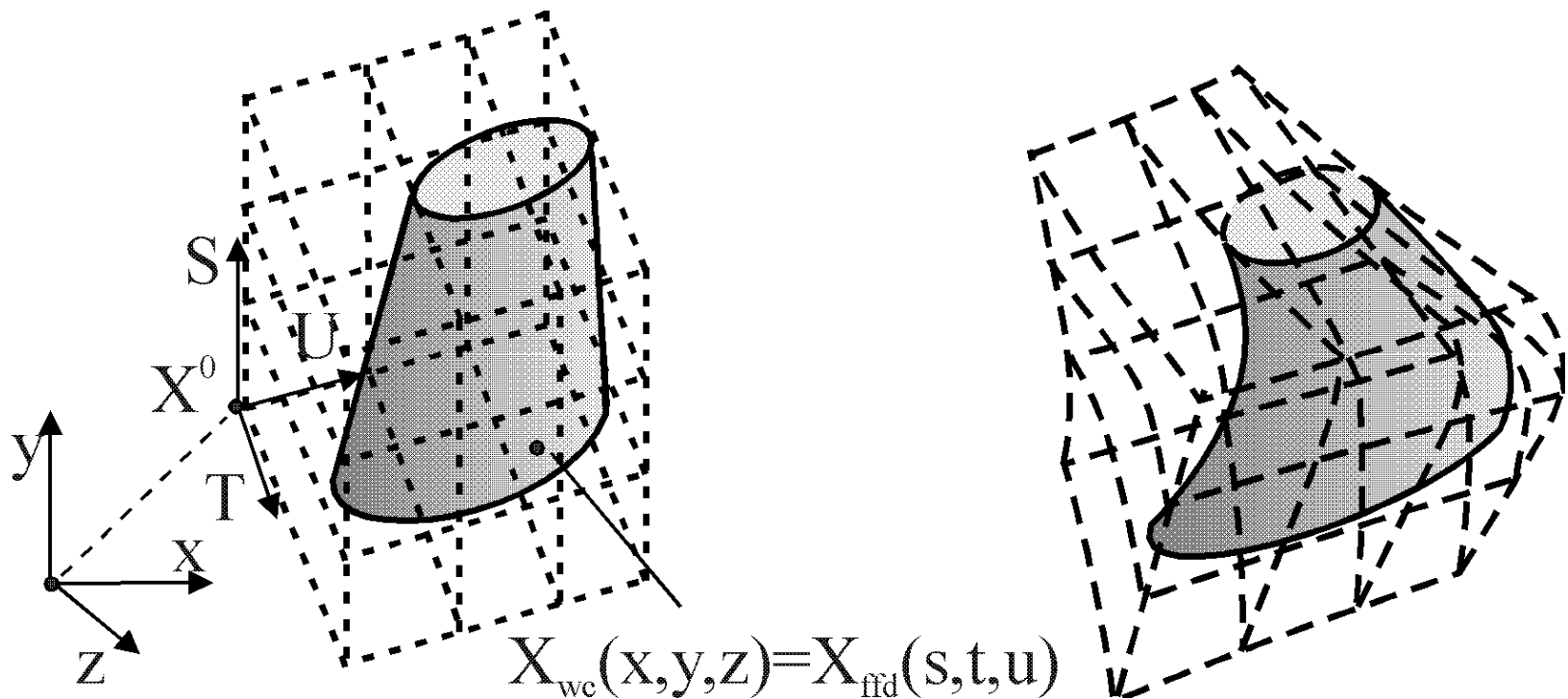

Volné tvarování

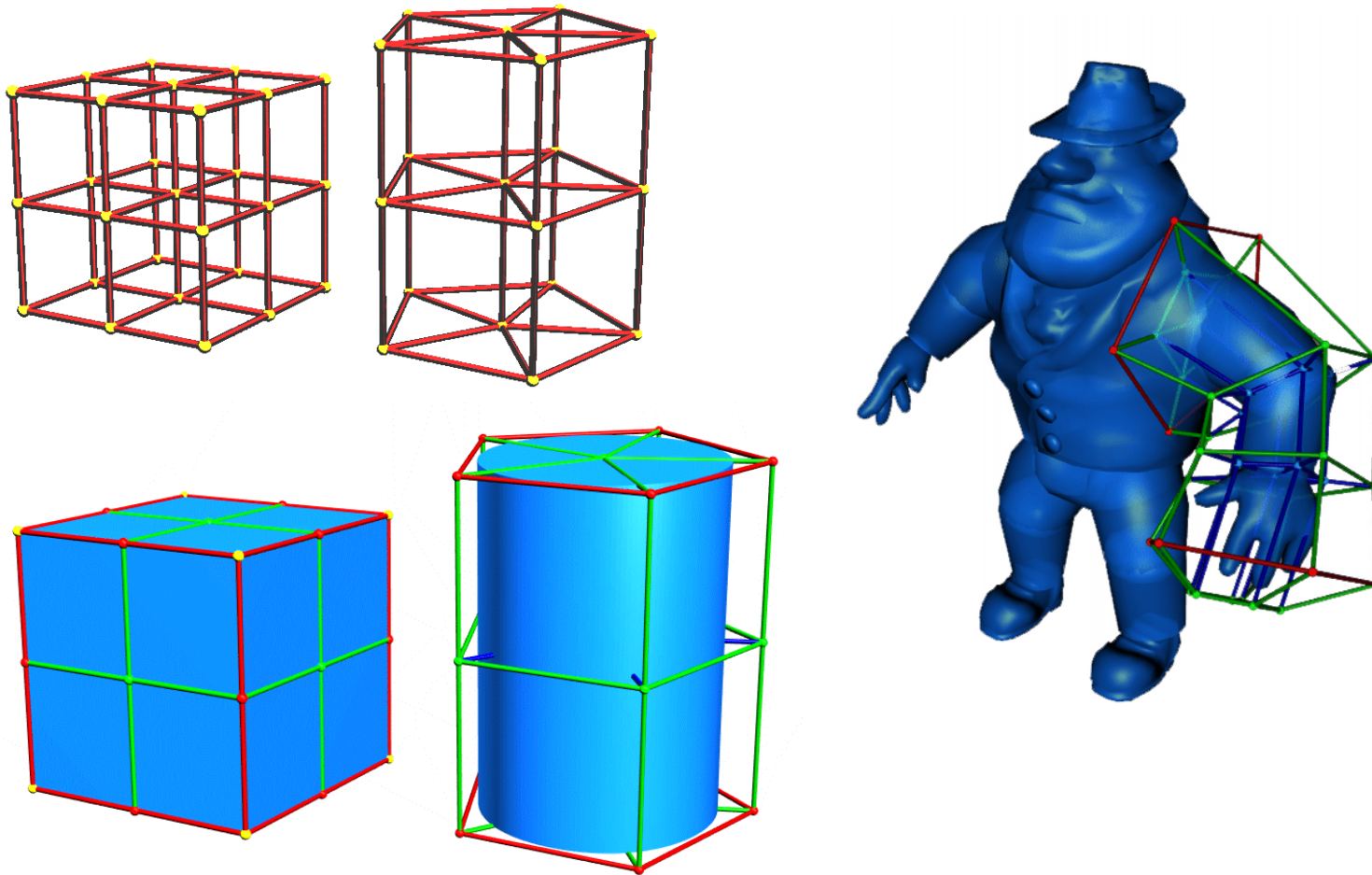
Volné deformace-Sederberg&Parry

„volné deformace“ - Free Form Deformation - FFD

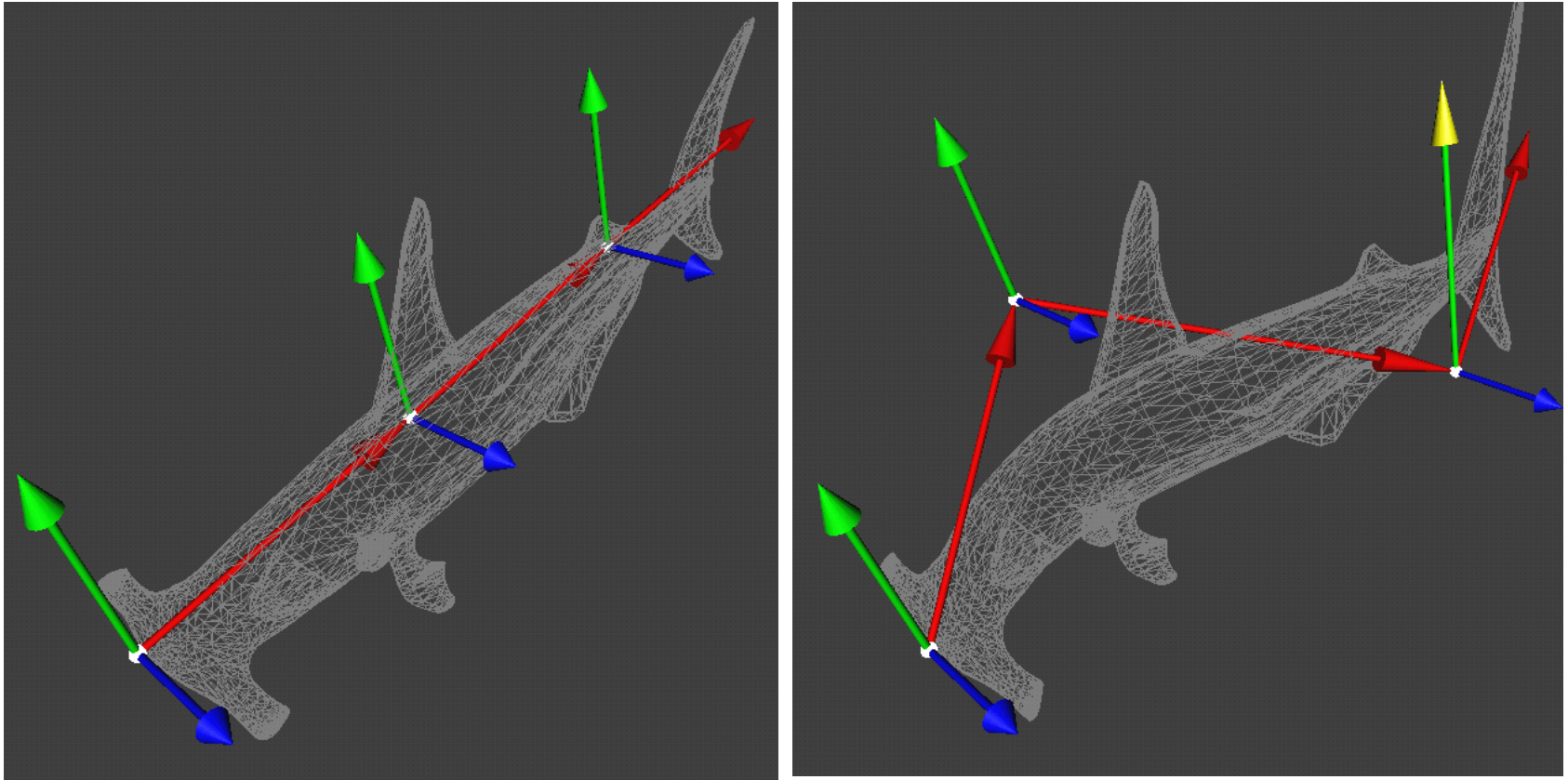
FFD - Cracken&Joy

Deformace deCasteljau

Světla a stíny

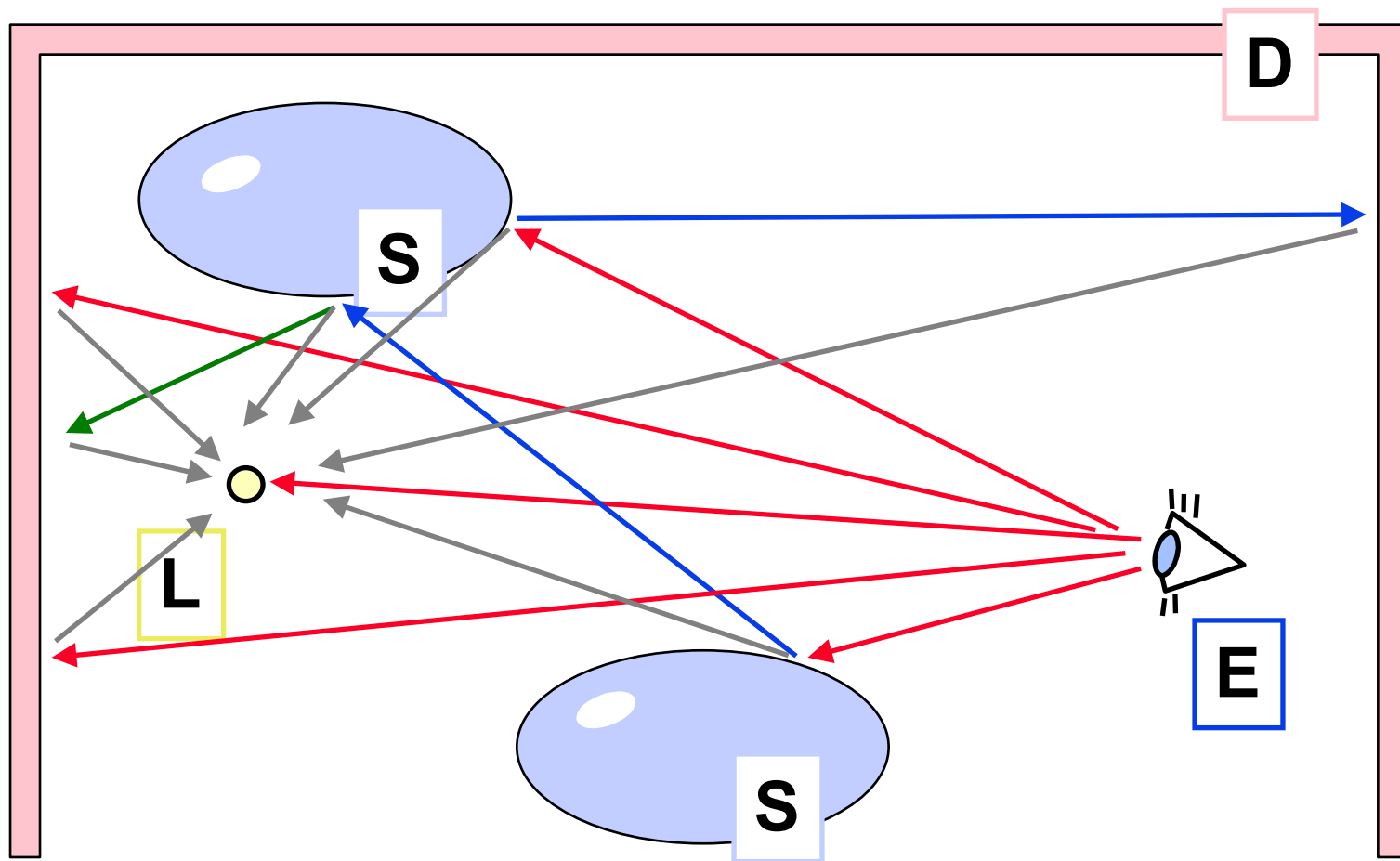
Klasická zobrazovací metoda

Zpětné sledování paprsku (eye ray-tracing)

72

Zpětné sledování paprsku

Distribuované sledování paprsku

Jednoduchá dvoukroková metoda

Tříkroková metoda (zahrnutí **LS*D** cest)

Vizualizace

„průmyslové aplikace“

◆ **medicína**

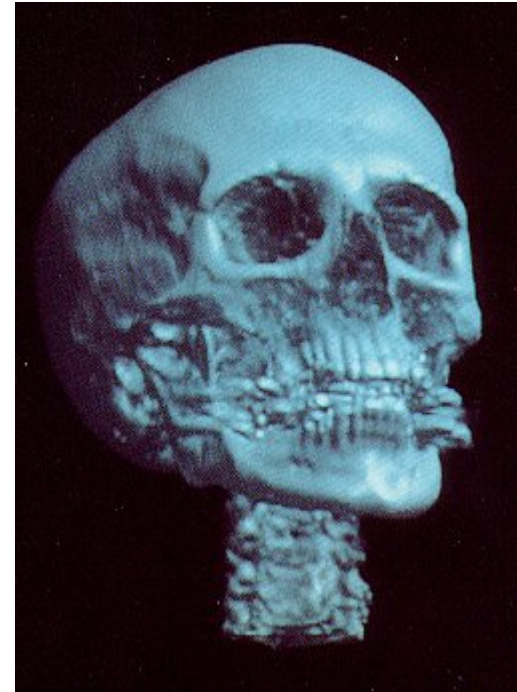
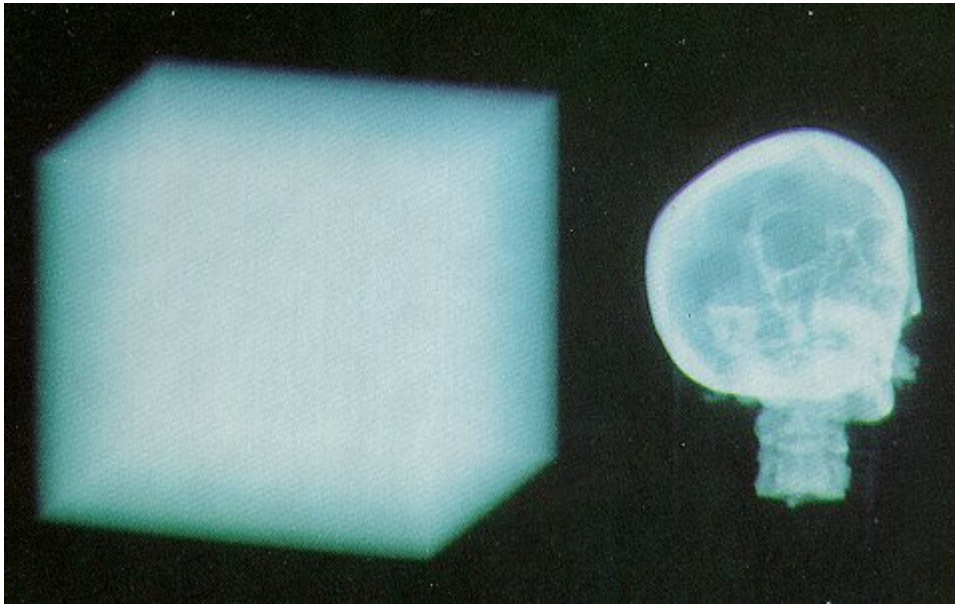
- (rentgenová) počítačová tomografie (CAT)
- nukleární magnetická rezonance (NMR, MRI)
- pozitronová emisní tomografie (PET)
- “single photon emission computer tomography” (SPECT)
- + kombinace různých technologií (např. CAT+NMR)

◆ **průmyslová defektoskopie**

- sonogramy, rentgenové přístroje, ..

Vizualizace v lékařství

Vědecké aplikace

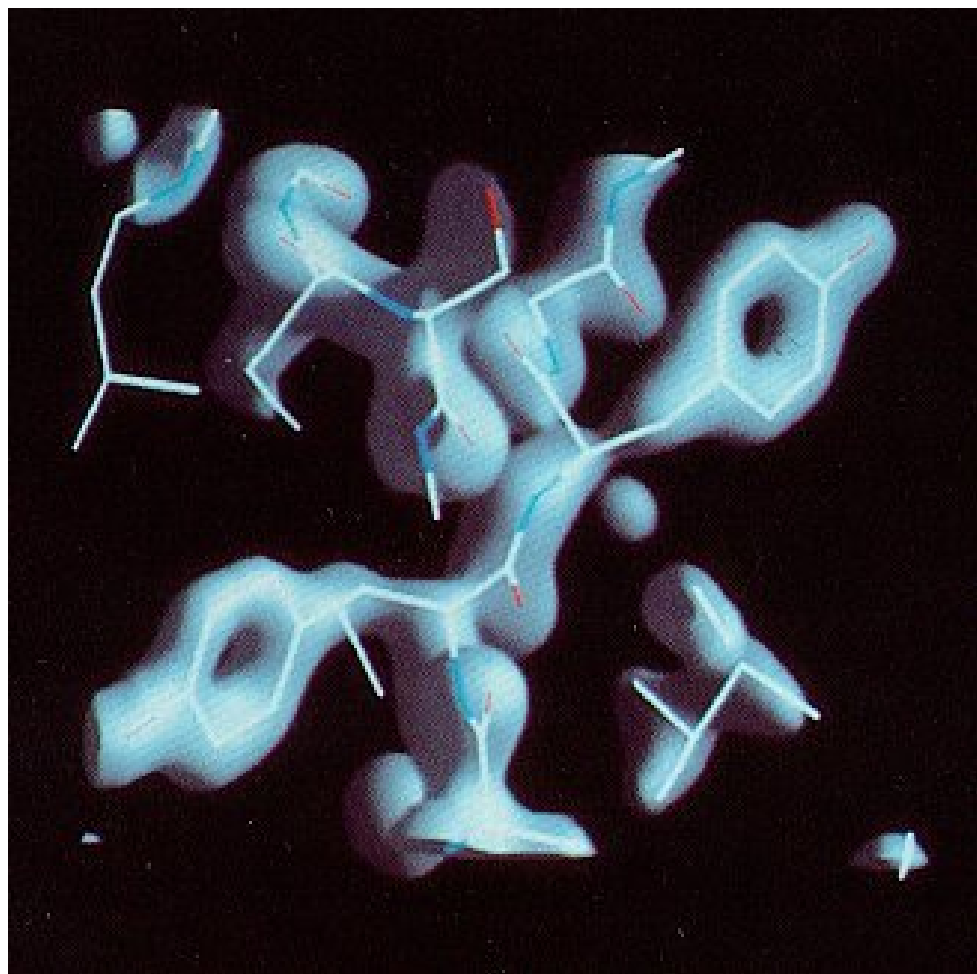

- ◆ **zobrazení naměřených dat**
  - geologie, seismologie
  - meteorologie
  - molekulární chemie a biologie
- ◆ **zobrazení matematické simulace**
  - **(dynamická) vektorová pole**: průmyslová konstrukce, aerodynamika, meteorologie, ..
  - astronomie a astrofyzika
  - zobrazení implicitně definovaných ploch

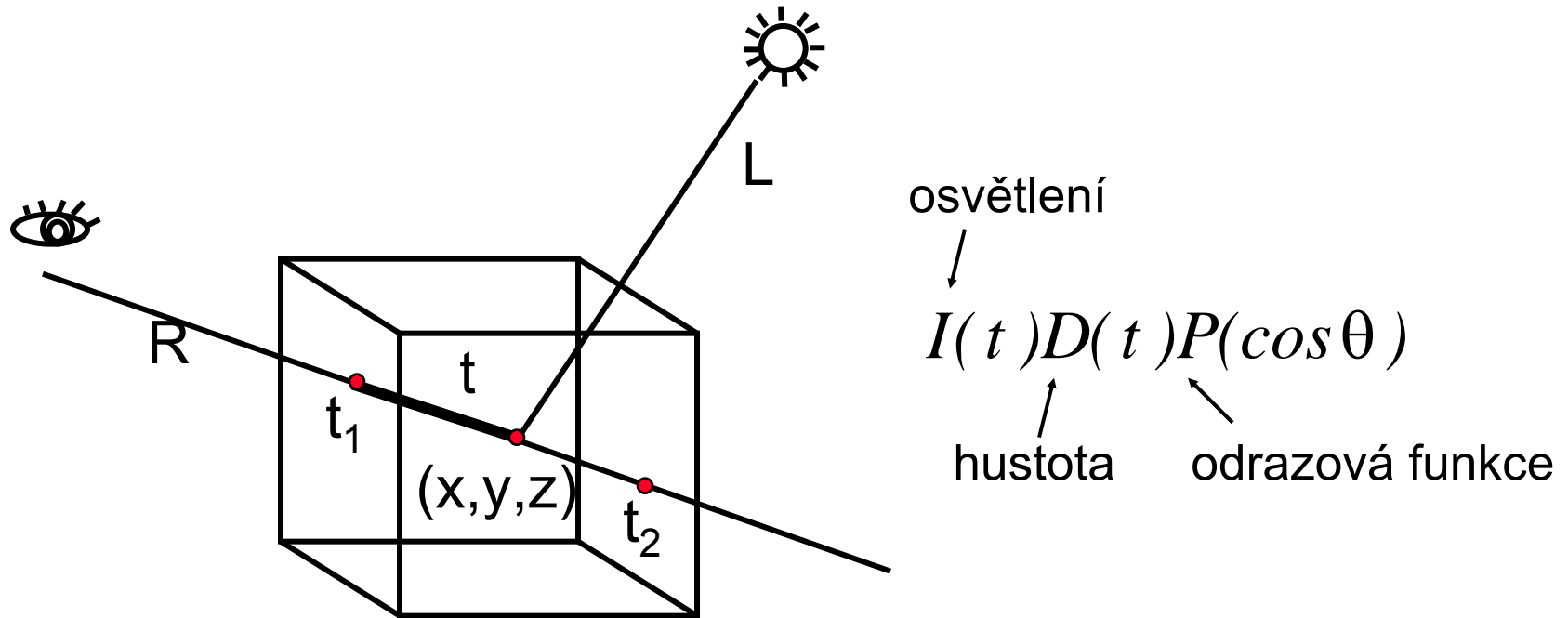

Vizualizace v chemii

Model rozptylu světla

paprsek R prochází prostorem skalární funkce 3 proměnných x, y, z

---

Antialiasing

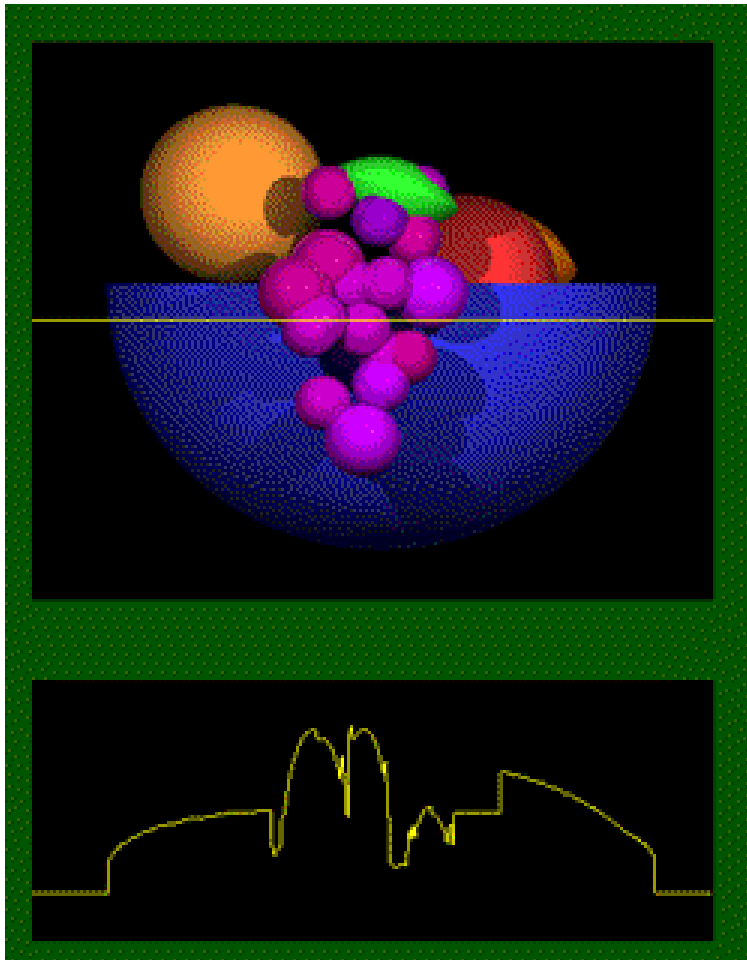
Antialiasing

- ◆ Alias vzniká díky diskrétní povaze obrazovky (rastrových zařízení):
- ◆ aliasové jevy mohou být redukovány pomocí
  - zvýšeného rozlišení
  - předfiltrováním
  - postfiltrováním

Antialiasing

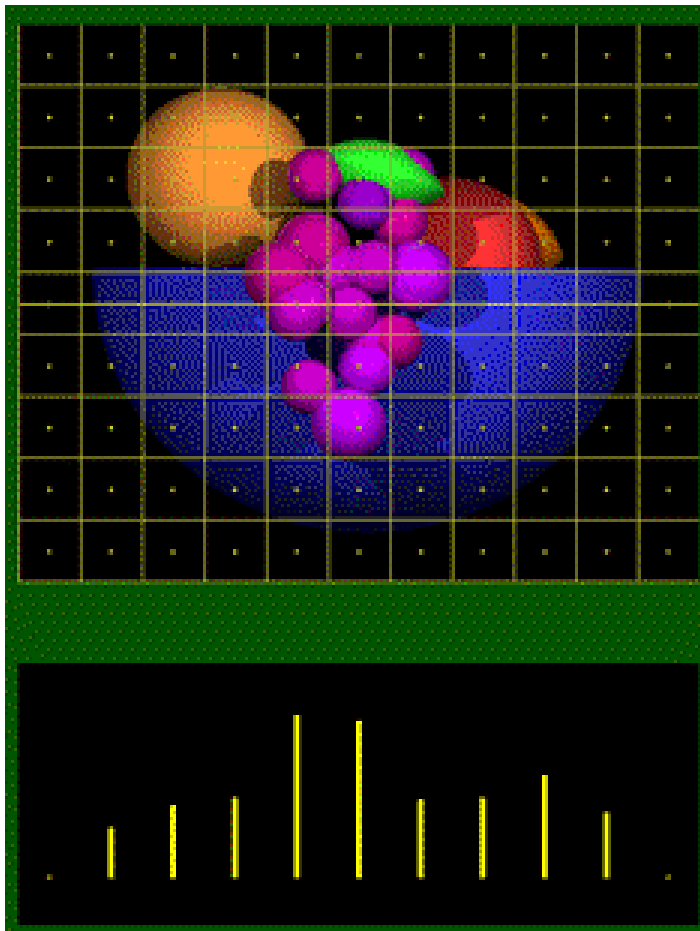

původní scéna

průběh jasu

Vzorkování

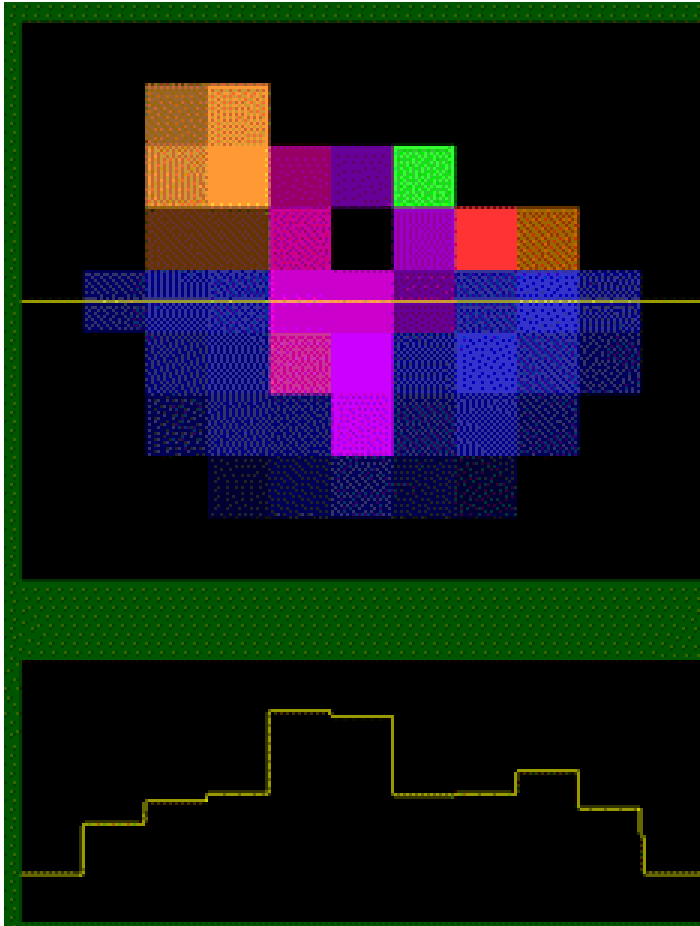

vzorkování ve středech pixelů

vzorky jasového signálu

Alias - zobrazení

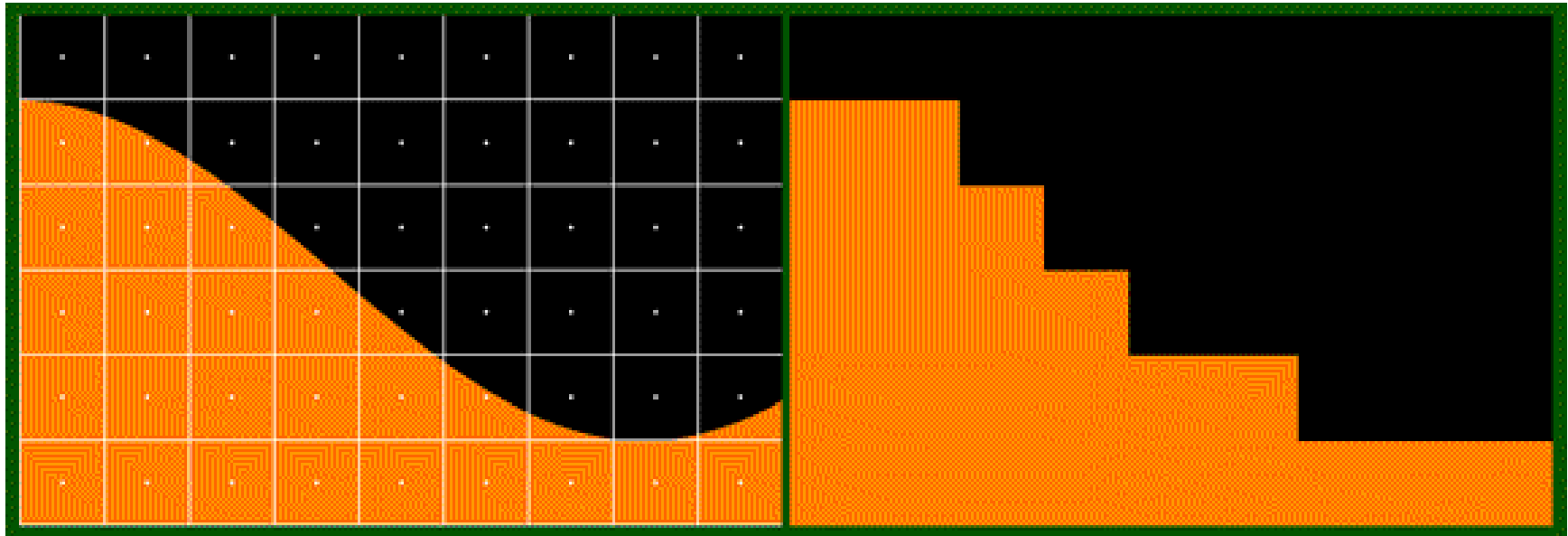

zobrazení

průběh jasu

Alias – zubaté profily

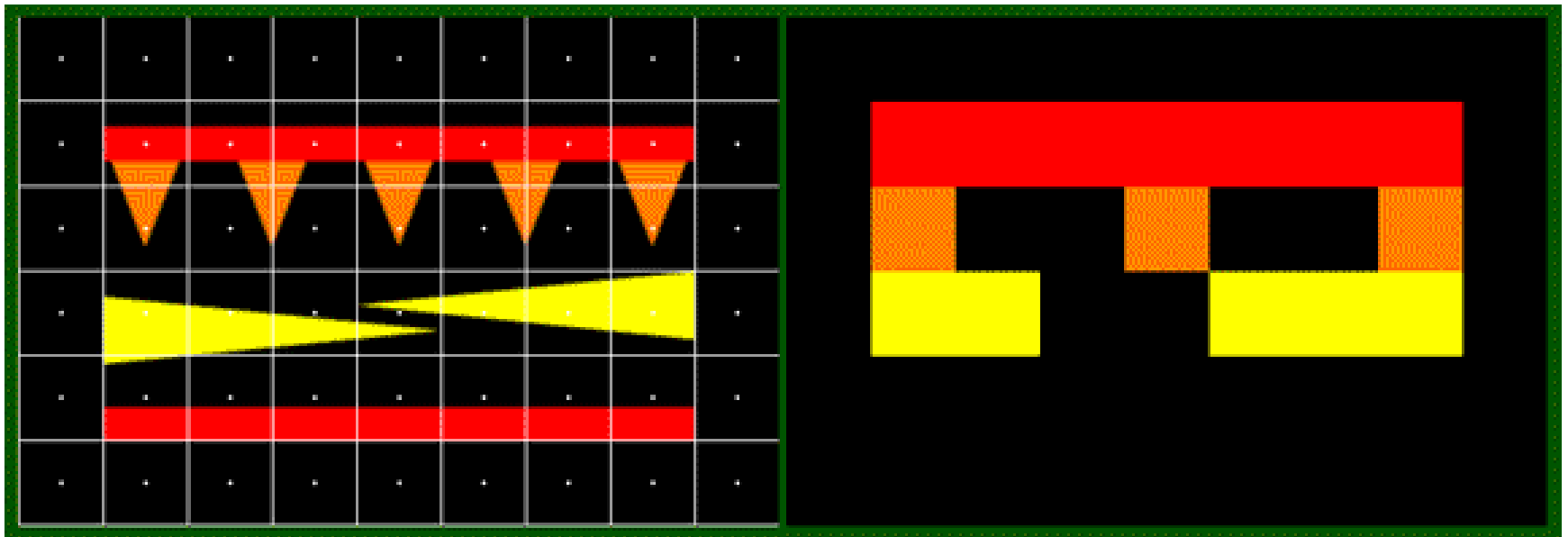
originál

kresba

Alias – ztráta detailu

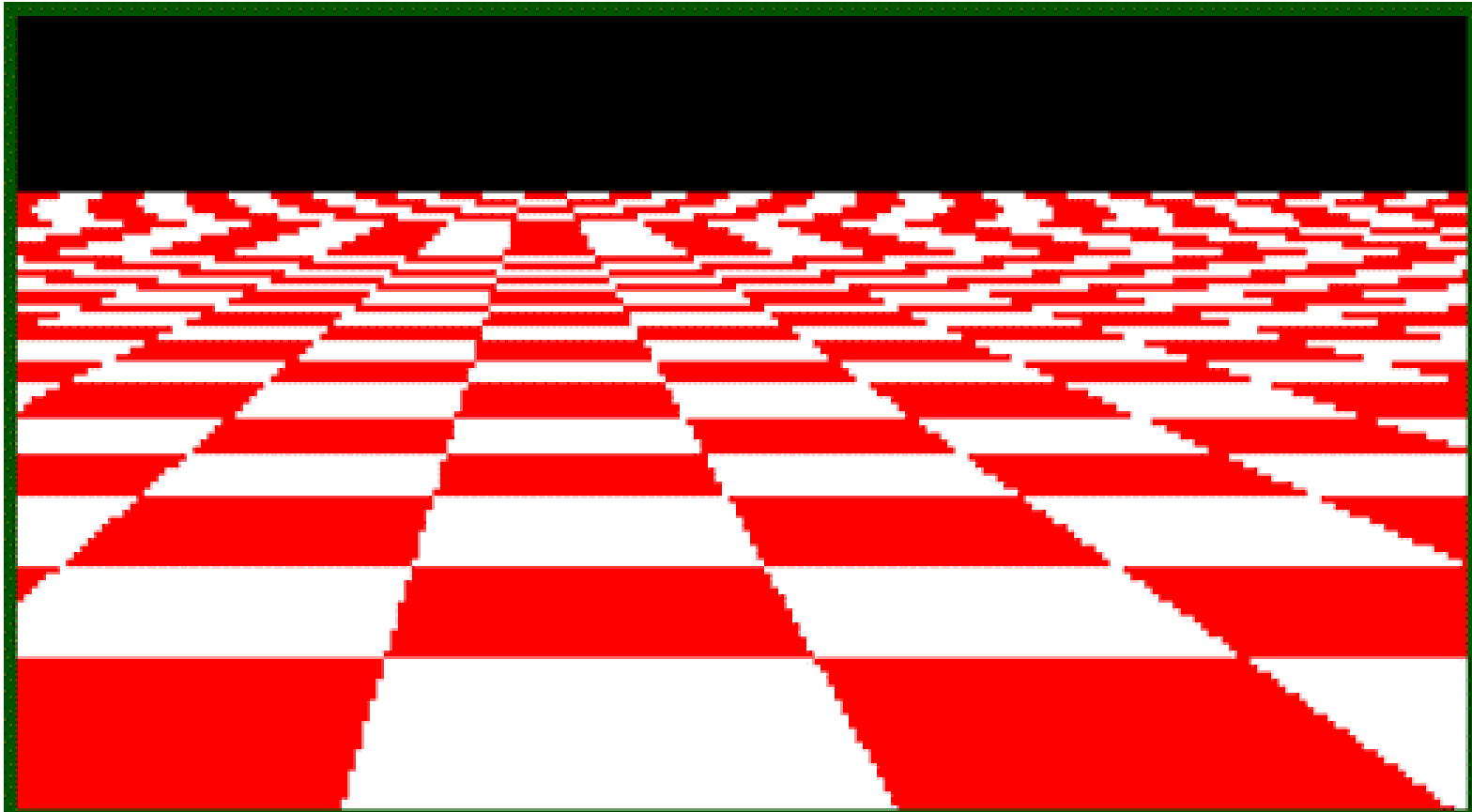

originál

kresba

Alias – rozpad tvaru

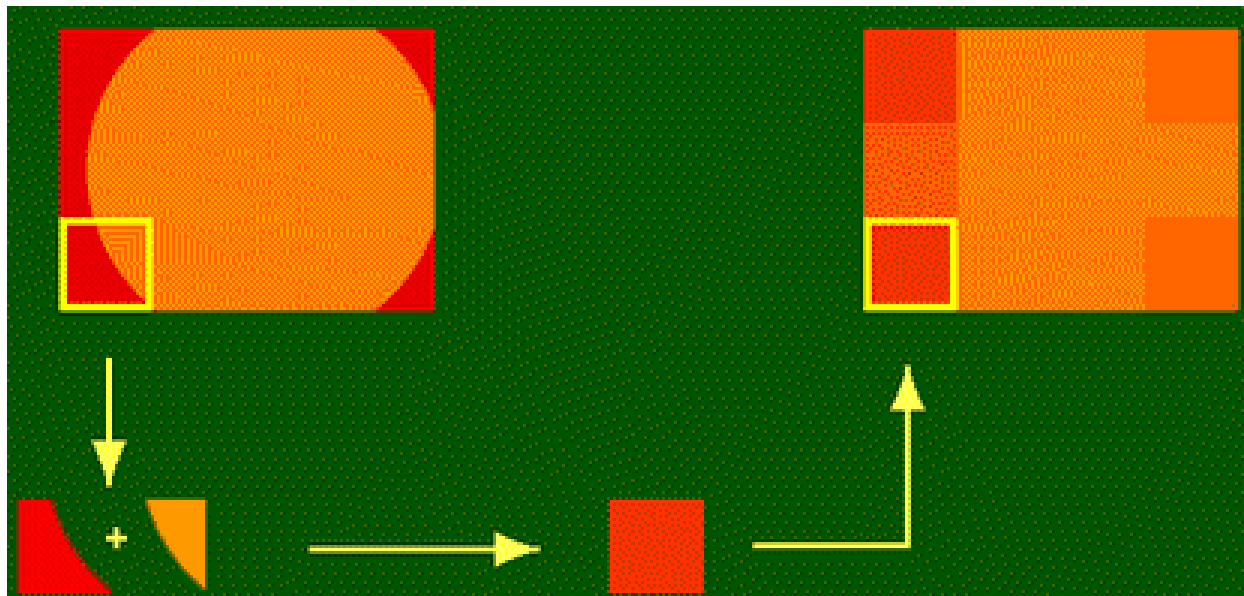
---

pravidelná šachovnice v perspektivě

Filtrování

Předfiltrování zjišťuje barevné plochy uvnitř pixelu

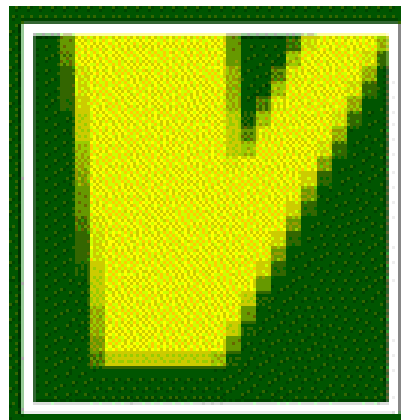
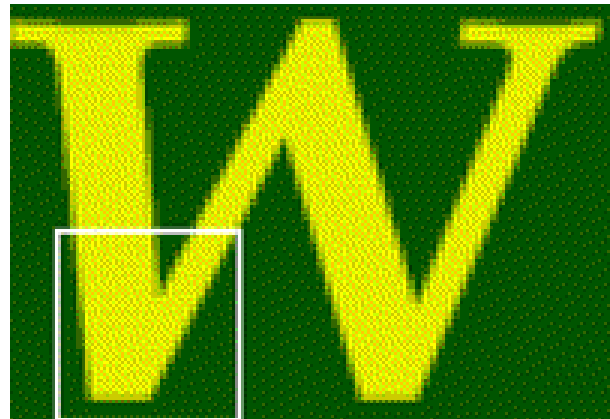
Ukázka – bez antialiasing

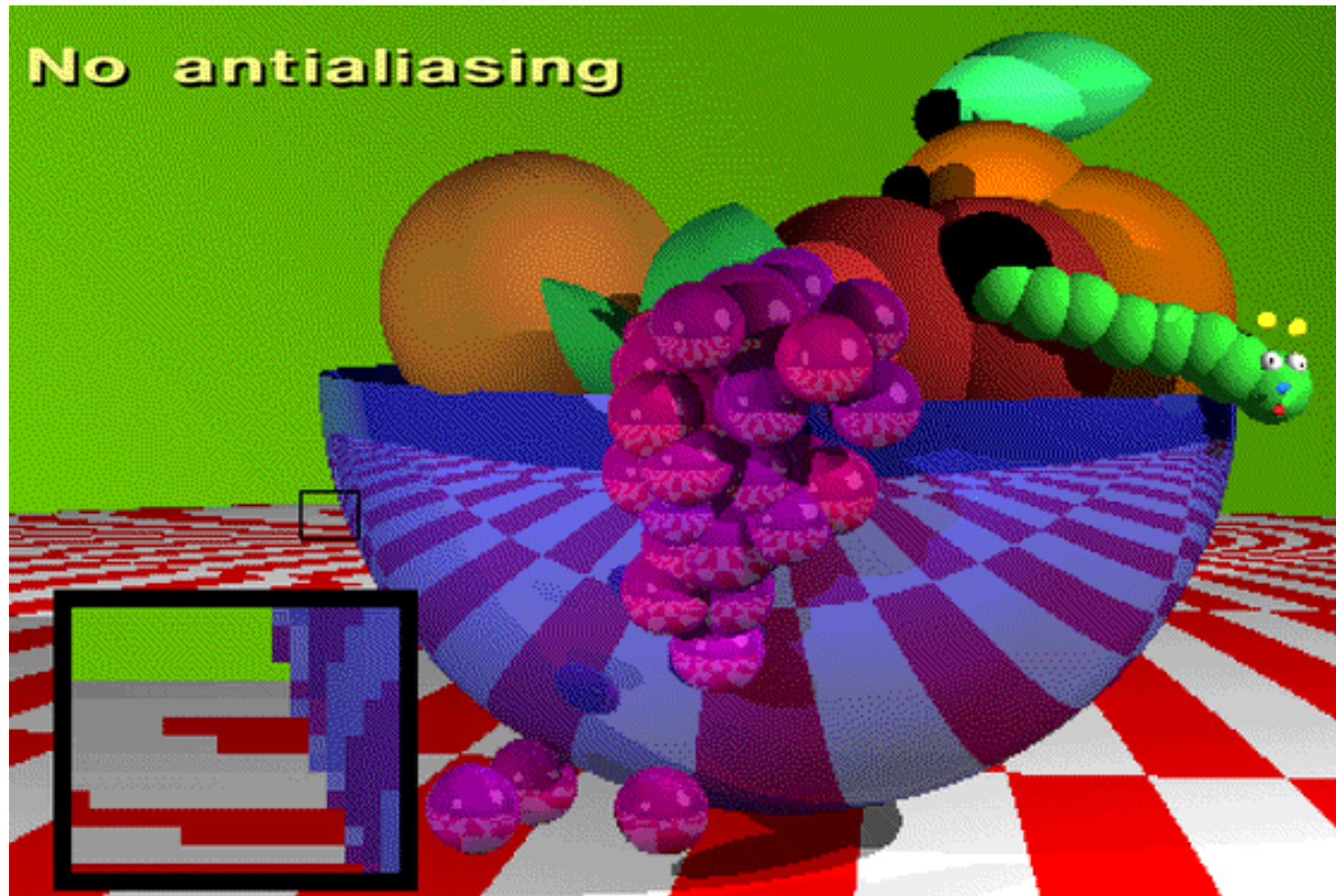

Ukázka – předfiltrování

Ukázka – bez antialiasing

Ukázka – předfiltrování

